

Molk ni več zlato!

LETOŠNJI ZBORI VOLIVCEV IN ZBORI DELOVNIH LJUDI SO ZOPET OPOZORILI NA POMANJKLJIVOSTI, KI JIH BREZ USPEHA ODPRAVLJAMO ŽE NEKAJ LET.

OBCINSKA SKUPŠČINA IN OBCINSKA KONFERENCA SZDL SKLICUJETA ZBORE VOLIVCEV ZARADI POMENA, KI JIH IMAJO PRI OBLIKOVANJU OBCINSKE POLITIKE, SAJ V NAJBOLJ ELEMENTARNI OBLIKI BREZ TRANSMISIJ POSREDUJEJO MNENJE IN PREDLOGE ZA KREIRANJE POLITIKE OBCINSKE SKUPŠČINE.

Na nedavnih zborih so volivci razpravljali o dveh izredno pomembnih samoupravnih

dogovorih — družbenem načrtu razvoja občine in finančnem načrtu mesta Ljubljane. Ker

je bila tema z aspekta nadaljnega razvoja občine in mesta zelo pomembna, je tembolj žalostno dejstvo, da je bila udeležba volivcev izredno slaba. V povprečju se je zborov volivcev udeležilo 4,73; če pa pomislimo, da je bilo potrebno nekateri zbori sklicevati ponovno, ker prvič niso dosegli potrebnega kvoruma, potem moramo priznati, da je nekje nekaj narobe.

Informacija občinske skupščine o zborih volivcev navaja, (Nadaljevanje na 2. str.)

V Zgornjem Kašlju so volivci razpravljali predvsem o naslednjih problemih, ki terjajo rešitev: javne luči gorijo tudi podnevi, zahtevajo informacijo o poslovanju in rentabilnosti toplarne, občinska skupščina naj uredi lastništvo združenega doma, odlaganje odpadkov vzdolž Kašelske ceste naj se prepreči, in dogradi naj se vodovod

Četrto fluorografiranje naših občanov

30. marca se bo začela fluorografska akcija v naši občini.

Prvo fluorografiranje prebivalcev Ljubljane je bilo leta 1955. Po fluorografski kontroli sumljivih oseb je dala tedaj zaskrbljujoče rezultate. Zato smo se odločili, da je za naše ekonomske in socialne prilike najprimernejša množična fluorografija vsako četrto leto. Letošnje fluorografiranje naših občanov je že četrto (drugo 1960, tretje 1964). Postavljeni načrt se točno izvaja, ker fluorografija odkriva še nepoznane bolnike s pljučno tuberkulozo, žarišča za okužbo zdravih občanov. S to preventivno metodo tudi odkrijemo dovolj zgodaj nekaj bolnikov s pljučnim rakom (kjer je zdravljenje še uspešno), nadalje odkrijemo znatno število kroničnih in ostarelih pljučnih obolenj, zajamemo pa tudi bolnike s srčnimi obolenji.

Zadnjih nekaj let precej pisemo in govorimo o manjšem obolenju ljudi za pljučno tuberkulozo. Zavedati pa se moramo, da je zatiranje te bolezni ozko povezano z redno

kontrolo in zdravljenjem obolenih in zgodnjim odkrivanjem novih tuberkuloznih bolnikov. Budnosti pri tej bolezni ni nikoli preveč. Če hočemo tuberkulozo izkoreniniti, moramo začeto delo vestno izvajati, da nam v nekaj letih popuščanja našega antituberkuloznega boja ne bi ponovno naraslo število obolenih. Z zgodnjim odkrivanjem in rednim zdravljenjem jetičnih bolnikov smo v zadnjih letih uspeli preprečiti invalidnost zaradi te bolezni.

V dispanzerju za pljučne bolezni in tuberkulozo je bilo v naši občini leta 1967 odkritih 41 novih jetičnih bolnikov, od teh 24 z odprto pljučno jetiko. Dispanzer je sicer njihovo ožjo okolico pregledal in odkril med sorodniki dva bolnika. Fluorografija pa bo odkrila tudi morebitne bolne osebe iz širše okolice, ki bi jih teh 24 bolnikov utegnilo okužiti. Lansko leto smo odkrili v naši občini enajst bolnikov s pljučnim rakom, kroničnih netuberkuloznih bolnikov pa je registriranih in zdravljenih v dispanzerju 321. Srčnih bolnikov

dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo sicer nima registriranih in jih tudi ne zdravi, pomaga pa s fluorografijo in po fluorografsko kontrolo splošnemu zdravniku in specialistu kardiologu pri odkrivanju nepoznatih srčnih bolnikov.

Množična fluorografija je uspešna le, če se število pregledanih oseb tesno približa 100 % občanov, od 24. leta navzgor. Na fluorografijo odkrite sumljive bolnike bo dispanzer poklical na kontrolo. Dolžnost vsakega občana je, da se na poziv dispanzerja takoj javi. Občinska skupščina je odlok o obvezni fluorografiji sprejela in v razumevanju pomena te akcije določila kazen 30.000 S dinarjev za neupravičen izostanek prebivalcev naše občine. Z discipliniranim prihodom na fluorografijo bodo prebivalci naše občine dokazali, da znajo ceniti denar, ki ga skupnost odreja v ta namen.

Dr. ZLATA PIRNAT
šef antitbc in pulmološkega dispanzerja
Ljubljana Moste-Polje

Upoštevajmo mnenja občanov

Na nedavni seji občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje smo poslušali tudi razpravo o programu dela komunalnih podjetij v Ljubljani. Priznati moramo, da so te delovne organizacije v zadnjih letih naredile velik korak naprej v izboljšanju uslug in storitev za Ljubljano. Letos so prvič predložile ljubljanskim občinskim skupščinam v obravnavo in potrditev — čeprav še pomanjkljiv — letni program dela, kar je tudi viden uspeh.

Kot pri vsakem delu pa so se tudi v dejavnosti teh delovnih organizacij pojavile nekatere napake, o katerih so odborniki izrekli več kritičnih pripomb. Konkretni primer, ki so jih navajali, mečejo v slabo luč tudi dobre strani njihovega dela, pri občanah pa ustvarjajo občutek nezaupanja in včasih tudi nepotrebno nerganje. Neprijetne opazke na rovaš teh podjetij so padale tudi na minulih zborih volivcev pa tudi sicer vsakodnevno padajo v razgovorih med občani. Tako na primer zbuja pri ljudeh hudo kri neupoštevane njihovih želja in predlogov, kadar gre — recimo — za gradnjo vodovoda, električnega omrežja, kanalizacije in podobno. Večkrat se je namreč že zgodilo (posebno to velja za podeželje), da so občani želeli v svoji režiji ali v sodelovanju s komunalnim podjetjem graditi neki objekt, pa so bili odbiti. Tako pojmovanje, češ samo mi strokovnjaki smo poklicani, da odločamo, kaj, kje in kako se bo gradilo, ni vedno in povsod upravičeno. Večkrat je treba prisluhniti tudi mnenju nestrokovnjakov-občanov in upoštevati njihove predloge. Vzemimo za primer gradnjo vodovoda: občani so sklenili in zračunali, da lahko vodovod zgradijo za 5 milijonov S dinarjev. Tako pobudo bi moral mestni vodovod podpreti in jim strokovno pomagati, ne pa da kratko in malo sklene: naše kalkulacije kažejo, da bodo stroški znašali 15 milijonov S dinarjev in pika.

Na letni program komunalnih delovnih organizacij pa so imeli odborniki še naslednje pripom-

be: predložen je bil najmanj za tri mesece prepozno in bi ga morali pravočasno javno razgrniti, kar bi občanom omogočilo sodelovanje pri potrjevanju in spreminjanju le-tega. Večja komunalna dela bi se v bodoče morala oddajati v javnim natečajem v katerem bi sodelovala vsaj tri podjetja, kar bi gradnjo v marsičem pocenilo.

Odnos nekaterih delavcev, ki delajo v komunalnih podjetjih, do občanov, na področju kjer dela izvajajo, pa tudi ni vedno korekten. Ker so pritožbe občanov glede tega precej številne, bi bilo prav, da bi vodstva teh podjetij svoje delavce vsaj občasno poučila, kako se morajo obnašati do občanov. Pa tudi delovna storilnost le-teh je ponekod zelo nizka. Vzrokov za to je seveda več: ponekod njih delo še ni normirano ali ni nagrajevanja po delu. ipd. Res pa je tudi, da se vsako delo v teh delovnih organizacijah ne more točno in dosledno normirati. Zato bi moral biti nadzor nad delom v takih primerih učinkovitejši. Neki odbornik je v skupščinski razpravi o tem navedel primer, da so šli delavci zjutraj najprej v gostilno, potem so se lotili dela, ko pa je nastopila pripeka, so odložili krampe in lopate ter poglobili v travo.

Spričo monopolnega položaja ljubljanskih komunalnih organizacij izvirajo prav gotovo nekatere od navedenih — in tudi druge pomanjkljivosti prav iz takega položaja.

Precej kritičnih pripomb so odborniki izrekli tudi na rovaš javne snage v Ljubljani. O tem problemu je bilo že mnogo napisanega v dnevnem časopisju in tudi na straneh Naše skupnosti. Gre za dvojni problem: za neodgovoren odnos nekaterih občanov do tega in za neučinkovit nastop inšpekcijskih služb. Kjer opozorila ne zaležejo, bi morali inšpektorji ukrepati strožje in res pogledati v vsak kot. Poglejmo samo smetišče okoli Kodljevega gradu. Postala je že kar navada, da odlagamo smeti vsepovsod — samo ne tam, kamor sodijo.

Preberi v tej številki:

- ANKETA O NOvem DELOVNEM ČASU — 2. STRAN
- PISMA UREDNIŠTVU — 4. STRAN
- OBISK PRI BIZOVIŠKIH PERICAH — 5. STRAN
- STANOVANJSKA SAMOUPRAVA — 8. STRAN

Mnenja o novem delovnem času

Treba bo urediti še marsikaj

S 1. marcem so tudi nekatere ustanove in uprave delovnih organizacij v občini Ljubljana Moste-Polje prešle na novi delovni čas. Uredništvo Naše skupnosti je v zvezi s tem sklenilo izvesti majhno anketo in prek nje seznaniti bralce z odgovori na dve vprašanji, zastavljeni posameznikom iz raznih področij javnega in družbenega življenja. Vprašanji sta se glasili: Kaj menite o novem delovnem času (njegove dobre in slabe strani)? in Kako ste se prilagodili njegovim zahtevam?

Bralce prosimo, da se tudi sami oglašijo k razpravi o tem.

ANALITIK ZA SOLSTVO PRI OBČINSKI SKUPŠČINI LJUBLJANA MOSTE-POLJE MIRA HLADNIK:

● Strokovnjaki utemeljujejo uvajanje novega delavnika z

večjo učinkovitostjo posameznikov in delovnih organizacij. Za zaposlene predstavlja ta delovni čas večjo obremenitev s poklicnim delom v petih dneh tedna. Odvisno od večje angažiranosti v poklicu se

zmanjšujejo možnosti za druge dejavnosti, med katere sodijo tudi gospodinjstke in materinske dolžnosti zaposlenih žena. Vprašujemo se, kako bo družba prevzemala del teh obveznosti, ki bodo sicer bremenile zaposleno ženo v času, ko je nujno potrebna počitka. Tako povečana obremenitev gre sicer lahko samo na račun zdravja in mentalne odpornosti zaposlene žene in njenih otrok.

Dobro stran novega delavnika pa vidim v dejstvu, da bodo sedaj matere lahko otroke zjutraj v miru nahranile, oblekle in spremile v vzgojno varstveni zavod ali šolo. Tako se bodo na delovnem mestu

umirjeno in zbrano posvetile svojemu delu. Odpadla bo negotovost, ali je otrok zajtrkoval, kako se je oblekel, izklopil elektriko, zaklenil stanovanje itn., odpadla bosta prezgodno prebujanje otroka in naglica pri odhodu z doma. Iz lastne izkušnje vem, da so bile te skrbi zame dolgoletna mora.

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo skupno z drugimi institucijami preučuje, kako uvesti petdnevni delovni teden tudi v šolstvu. V razpravi je več variant, tečejo eksperimenti na nekaj šolah v Sloveniji. Poleg nove organizacije pouka se bodo zaostriili še drugi problemi, predvsem kako organizirati celodnevno bivanje učencev na šolah, kjer so učni prostori v celoti zasedeni v dveh izmenah, kako prilagoditi vzgojnovarstveno dejavnost v zavodih za predšolske otroke ter pridobiti zanje nove kapacitete

Pojavlja se tudi povečana skrb za prehrano otrok; večini otrok bo treba oskrbeti ustrezen opoldanski obrok in dve malici. Poskrbeti bo treba tudi za otroke, katerih starši bodo še nadalje zaposleni ob sobotah. Mnogo večji poudarek bodo dobile prostovoljne dejavnosti na šolah, telesnovzgojne in kulturne organizacije bodo razširile svojo skrb za mladino. Rekreativni otrok bo treba posvetiti več skrbi. Skrb za mladino in problemi tega področja se bodo v pogojih novega delavnika vedno bolj zaostrevali, terjali sistematične rešitve, hitro ukrepanje in večja finančna sredstva.

RAVNATELJICA VZGOJNO-VARSTVENEGA ZAVODA ANGELCE OCEPEK, BREDA ZDEŠAR:

Vsak začetek je težak. Tako je tudi z novim delovnim časom. Za pravilno izkoriščanje prostih sobot pa bi bil potreben večji standard, da bi res služile svojemu namenu in rekreaciji.

Dobre strani novega delovnega časa: začetek dela v zgodnjih jutranjih urah ni tako uspešen, kot če pride delavec na delovno mesto bolj spočit in brez naglice. Predvsem to pride v poštev za matere, ki imajo otroke v varstvu ali v šoli.

Slabe strani novega delovnega časa: družina je prizadeta, predvsem otroci, ker vidijo starše šele zvečer, ko morajo že k počitku. Tudi šola bo morala svoje delo sistematičneje prilagoditi novemu delovnemu času, in sicer tako, da bi bili otroci doma prosti vseh šolskih obveznosti. S tem bi tudi proste ure doma bile bolj posvečene družinskemu življenju.

TAJNIK OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE TONE KLEMEN:

Sedaj je še težko oceniti posledice novega delovnega časa! Sam menim, da novi delovni čas bistveno posega v dosedanje navade našega delovnega človeka in da bo potrebno mnogo časa, da se bo družina kot osnovna družbena enota docela prilagodila novim razmeram. Daljši čas pa bo potreben tudi zato, ker sta trenutno — in bosta verjetno še dalj časa — prisotna oba sistema, ki v številnih družinah povzročata najrazličnejše probleme. Niso redki primeri, ko v štiri pa tudi v šestčlanski družini vsi družinski člani od-

hajajo na delo in prihajajo z dela v najrazličnejših časovnih presledkih. To pa seveda povzroča številne probleme vzgojnega, ekonomskega, rekreacijskega in podobnega značaja.

Menim, da se je treba zavzeti za odpravo te dvotirnosti do maksimalne meje in star sistem dopuščati samo v tistih delovnih organizacijah, ki po naravi dela tega ne morejo spremeniti.

Poleg negativnih pa se kažejo tudi pozitivni rezultati novega delovnega časa. Višje delovne učinke je v upravnih organih težko prikazati v številkah, relativno kratka praksa pa že kaže zadovoljive rezultate. Izkazalo se je, da novi delovni čas resnično pokriva tisti del dneva, ko so človekove moči na višku in so zato tudi delovni rezultati boljši. V jutranjih urah ni več tako imenovanega časa za ogrevanje; sicer pa novi delovni čas, glede na sprejemanje strank in druge delovne naloge, zahteva takojšnjo vključitev. Opoldanski odmor pa pomeni nujno potreben premor pred drugim, daljšim in mirnejšim delom delovnega dne, ki je docela prepuščen za notranje delo (vođenje postopkov, analitična opravila in podobno). Menimo, da niso nerealne ocene, da omogoča novi delovni čas tudi dosti večje storitve v javni upravi.

Glede na daljše priprave se je naša občinska uprava kaj hitro prilagodila, oziroma se prilagaja novemu delovnemu času. V pripravah za prehod na novi delovni čas smo preučili položaj naših delavcev v novih razmerah. Zanimalo nas je zlasti, kakšne težave bodo imeli člani našega kolektiva s prehodom na novi delovni čas. Ker smo domnevali, da bosta otroško varstvo in opoldanska prehrana največja nerešena problema, smo v anketi temu posvečali posebno pozornost; rezultati ankete pa naših pričakovanj niso potrdili. Ugotovljeno je bilo, da ne bo večjih problemov otroškega varstva, pa smo se lotili reševanja problema opoldanske prehrane. K rešitvi tega problema je mnogo prispeval bližnji vzgojnovarstveni zavod Angele Ocepek, ki je prevzel in na splošno zadovoljstvo rešil tudi ta problem.

Glede nove razporeditve delovnega časa smo podrobno razpravljali na oddelčnih sestankih in svetu delovne skupnosti in nam s tega stališča novi delovni čas ne povzroča bistvenih problemov. Za zdaj je samo še problem strank, ki navzlic številnim objavam pričakujejo delavce občinske uprave že kar od 7.30 ure naprej.

ZA ZDRAVSTVENI DOM V MOSTAH dr. MILENA STAMAC:

Načelno nimam nič proti novemu delovnemu času, saj imata eden kot drugi dobre in slabe strani. Moje mnenje je, da za tak način delovnega časa pri nas še nimamo pogojev — niti materialnih niti drugih, da bi od takega načina lahko pričakovali posebno vidne uspehe in navdušenje zaposlenih nad takim načinom delovnega časa. Uspehi pa bi nam morali pravzaprav narekovati spremembo. Premalo smo še napravili glede psihološke pripravljenosti in preusmeritve zaposlenih na novi delovni čas.

Saj se zavedamo, da se bo način življenja s tem popol-

(Nadaljevanje na 8. str.)

Molk ni več zlato!

(Nadaljevanje s 1. str.)

da je skupščina takoj, ko je sprejela sklep o sklicu zborov volivcev, pričela v sodelovanju z izvršnim odborom občinske konference SZDL z obsežnimi političnimi pripravami. Za vse, ki naj bi sodelovali v pripravah in izvedbi zborov volivcev, so izdelali natančna navodila. Informacija nadalje govori, da so se zelo resno lotili tudi razprav. Nasprotno pa sta bili tako izvedba kot udeležba voliv-

volivcev stalna oblika dela zbora volivcev, moramo čimprej razmisliti o novih oblikah dela, ki bodo tudi na teh območjih razgibale volivce in zagotavljale njih sigurno udeležbo.

Vprašanje, ki zasluži največ pozornosti in tudi kritike ter je verjetno tudi precej velik vzrok slabe udeležbe, pa je vsekakor preobsežen dnevni zborov. Natrpani programi zelo slabo vplivajo na kvaliteto

izredno dobrim in poljudnim podajanjem, žal pa to še ni povsod stalna praksa. V našem primeru pa tudi ne more biti izgovor za to, ker na nekaterih zborih ni bilo niti najodgovornejših predstavnikov občine. V bodoče bo nujno potrebno zagotoviti, da bodo na vseh zborih volivcev prisotni voljeni odborniki posamezne volivne enote in glede na težino problematike tudi ustrezni člani in referenti občinske uprave.

Glede na program zborov (družbeni program razvoja občine) je bila razprava skoraj na vseh zborih pretežno lokalnega značaja. Volivci so razpravljali o pereči krajevni problematiki, medtem ko so se s finančnim načrtom mesta v glavnem strinjali.

Občinska skupščina je sprejela sklep, da bo takoj pričela realizirati evidentirane predloge in zaključke. O sprejetih sklepih bo najprej razpravljal svet za finance, nato pa še občinska skupščina na proračunski seji. Vse druge predloge in sklepe bodo najhitreje predali pristojnim službam, da sprejmejo ustrezne rešitve najkasneje v 1 mesecu.

Mislimo, da je naloga občanov, da s svojim nadaljnjimi predlogi v obliki odborniških ali individualnih vprašanj na predsedstvo skupščine ter v obliki pisem v našem časopisu spremljajo delo občinske uprave in postanejo tako pospeševalci izvajanja sprejetih sklepov in zamisli. Le s tako obliko svoje prisotnosti pri reševanju naših skupnih problemov in težav bodo popravili slab vtis, ki so si ga pridobili z ravnodušnostjo na zadnjih zborih volivcev.

sprejetih stališč. Gradivo na zadnjih zborih je bilo vrh vsega za povprečnega občana še pretežko in slabo razumljivo.

Res je, da so ponekod te težave odpravili odborniki in uslužbenci občinske uprave z

Kodeljevcani so na zboru volivcev grajali vsebino odgovora na zahtevo, da se vrata v športni park odpro za vso mladino. Zahtevali so, naj sespomenik žrtvam fašizma s Povšetove ceste predstavi v park pred šolo Ketteja in Murna

cev razmeroma slabi. Bili so celo primeri, kjer občanov sploh niso obvestili o zborih, niti jim niso dostavili gradiva, ali so sklicali zbere na nepripravljen dan, v neurejenih ali neogretyh prostorih. Kaj lahko ugotovimo, da sta si oba podatka precej v nasprotju. Vprašanje krivde (ali nesposobnosti) ostane odprto; ugotavljamo pa, da nekaj šepa tako v organizaciji in delu odgovornih dejavnosti kot v zavesti volivcev, ki se največkrat z lakonskim odgovorom, češ da je vseeno, če prihajajo na zbere, ker občina »že po svoje« uredi probleme, izmikajo svoji družbeni in samoupravljaljski dolžnosti. Takj občani so v veliki meri krivi za marsikatero nedemokratičnost in samovoljnost, ker s svojim molkom omogočajo nepravilne postopke, čeprav so najhujši kritiki prav tistih sklepov, pri katerih z »močjo« svoje besede in mišljenja niso sodelovali. Še posebno je bila udeležba slaba v mestnih območjih (Kodeljevo 0,34 %, Zelena jama 0,96 %), kjer so življenjski pogoji najbolj urejeni. Kot vemo, je slaba udeležba teh urbaniziranih predelov že stalna praksa iz prejšnjih let. Če nečemo, da bo absen-

V Zalogu se je razprava na zboru volivcev sukala predvsem okoli naslednjih problemov: treba bo nujno urediti kanalizacijo, ker odpadne vode odteka v ponikalnice ter je stalna nevarnost okužbe. Ob uradnih dnevih za stranke ni na občini moč dobiti posameznih referentov, ker so le-ti na sestankih

Kolinska je pravočasno prisluhnila zahtevam trga

VSE JE ODVISNO OD TEMELJITE RAZISKAVE TRGA — POLGOTOVA JEDILA SO V VELIKO POMOČ GOSPODINJAM — PODJETJE, KI TRENUTNO NIMA VEČJIH GOSPODARSKIH TEŽAV

V uredništvu smo znova postali pozorni na **KOLINSKO TOVARNO** v sredini lanskega leta, ko je precej kolektivo v naši občini bilo plat zvona. Govorice, da imajo v Kolinski tovarni najvišje osebnih dohodke v občini ter da praktično nimajo nobenih gospodarskih težav in problemov so se pokazale ob polletnem periodičnem pregledu gospodarjenja v občini pravične.

Pred nekaj dnevi smo obiskali tovarno, da bi tudi sami spoznali, kje je bistvo njihovega uspeha. Med drugim smo se ustavili pri vodji za raziskavo tržišča, ki nam je pove-

Proizvodi Kolinske tovarne v zadnjem času zelo uspešno prodirajo na domači in tuji trg

dal precej zanimivosti o tovarni s podatki in ogledom tovarne odkrival skrivnosti uspeha tovarne, ki na koncu pravzaprav ni bil več skrivnost.

Tovarna, ki letos slavi 60-letnico, sodi med najstarejše tovarne v Mostah. Najprej so v njej proizvajali samo kavovine, ker je bila kava precej važen prehranski artikel. Ko se je kava pričela »starati« in se je spremenila tudi potrošnja, so pričeli s proizvodnjo novih proizvodov. Tako je od prvotnega izdelka ostala samo še mešanica, kateri je za podlago prava kava.

Delovanje gospodarske reforme je pred delovne kolektive zelo ostro postavilo tudi problematiko odvečne delovne sile in nezadovoljive strukture kadrov. Temeljni zakon o obveznem sprejemanju pripravnikov na delo v delovne organizacije, ki velja od januarja letos, naj bi med drugim izboljšal kadrovske strukture in odpravil tehnokratski in birokratski odpor proti sprejemu mladih absolventov srednjih, višjih in visokih šol v delovne organizacije.

Osnovna karakteristika zakona je, da pusti delovni organizaciji glede urejanja notranjih razmerij (številjo pripravnikov, potek trajanja in ugotavljanja strokovnosti) popolno samostojnost pa istočasno zagotavlja pripravniku vse pravice in dolžnosti delavca. Pripravnik je polnopraven član delovne skupnosti z edino posebnostjo, da si mora kot pripravnik med pripravniško dobo pridobivati delovne izkušnje za delo v svoji stroki. Če komisija, ki spremlja pripravnikovo delo, ugotovi, da njegova strokovnost ne ustreza, ga lahko razporedi na drugo, manj zahtevno delovno mesto. Delovno razmerje mu preneha le tedaj, če mu delovna organizacija ne more nuditi zanj primerne delovnega mesta. Zakon tudi izrecno dovoljuje,

Ta njihova orientacija se je pokazala za polnoma pravilno, saj nekatere Franckove tovarne v Nemčiji stojijo, ker niso pravočasno prešle na nove izdelke, ki jih je zahtevalo spremenjeno povpraševanje na trgu. V Kolinski sedaj izdelujejo najrazličnejše praške: od pecilnih in suhega kvasa, prek kave in njenih nadomestkov, sušene zelenjave do polgotovih jedil enolončnic, ki so v veliko pomoč zaposlenim gospodinjam.

Zgodovina tovarne je bila dokaj prestra. Leta 1936 je bila adaptirana, kmalu nato pa jo je prevzel »Franck«, ki je zelo povečal proizvodnjo. Po osvoboditvi se je tovarna preimenovala v Ljubljansko tovarno hranil, ki se ji je 1951 priključila tovarna Žika (Vič), kjer so izdelovali sladno kavo. Ker novo ime ni bilo tako komercialno kot prejšnje, so prevzeli naziv Kolinska, s katerim se pojavljajo njeni izdelki širom po naši domovini. Pred nekako desetimi leti so spremenili in razdelili proizvodnjo ter premestili na Vič tovarno vaflov in napolitank. Proizvodnja je hitro naraščala, saj je skupna tonaža proizvodov od leta 1954 porasla od dvatisoč ton na sedanjih osemstisoč dvesto ton letno. Ustrezno temu so se povečali realizacija, dohodek podjetja in skladi.

Ali leži uspeh podjetja samo v povečani proizvodnji? Značilno za politiko podjetja je, da so v vseh letih investirali skoraj predvsem v opremo in povečevali kapacitete samo z adaptiranjem obstoječih poslopij. Pri tem so vodili tudi pametno politiko nagrajevanja. Preseganje norm je bilo zelo dobro nagrajeno, tako da se je

da delovna organizacija v svojem splošnem aktu določi poseben način udeležbe pripravnikov pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

Analize v Sloveniji so pokazale, da je imelo 64 % anketiranih delovnih organizacij pripravništvo že urejeno v svojih splošnih aktih. To kaže, da je v naših podjetjih pripravništvo že znana in v praksi izvajana oblika. Moramo pa poudariti, da imajo pripravništvo urejeno in ga tudi izvajajo samo v večjih, dobro organiziranih gospodarskih organizacijah, ki dobro poznajo svoje potrebe po strokovnjakih ter si s to metodo zagotavljajo strokovni naraščaj.

Vprašanja, ki jih zastavljajo delovne organizacije na posvetovanjih ali redakcijam raznih strokovnih časopisov, kažejo, da je okrog zakona le še precej nejasnosti. Čeprav je uredečev nerazjasnjenih vprašanj izredno važna, pa menimo, da moramo v sedanjem trenutku vso pozornost posvetiti temu, ali je pripravništvo samo akt zaposlovanja ali pa je to stalna metoda in oblika praktičnega usposabljanja začetnikov.

Pripravništvo je potrebno razumeti kot sistemsko zadevo z dolgoročnejšimi efekti — z izboljšanjem kadrovske strukture, s povečano produktiv-

prekomerno delo delavcu res splačalo. S takim načinom nagrajevanja in z istočasno poostreno kvaliteto kontrole proizvodov v prvih mešalnih fazah so povečali proizvodnjo in ločili dobro in produktivno delo od povprečnega.

Druga važna poslovna odločitev je velika pozornost, s katero spremljajo tržišče. Z natančnimi analizami tržišča so preusmerjali ponudbo in se tako izognili kopičenju proizvodov. Tako uspehe jim omogoča popolnoma samostojna služba za raziskavo tržišč, ki stalno kontaktira s trgovsko mrežo v vseh večjih središčih ter na podlagi degustacij in individualnih razgovorov stalno obvešča proizvodnjo o novih željah potrošnikov. K tako veliki aktivnosti jih sili tudi konkurenca Podravke, Arome ter slovenskih treh tovarn (Sana, Droga, Delamaris). Največ prodajo v Sloveniji — verjetno zaradi višjega standarda in tudi zaradi večje zaposlenosti žensk, ki jim polgotova jedila in drugi proizvodi Kolinske tovarne precej olajšajo pripravo obrokov.

Reformni ukrepi jih pravzaprav niso prizadeli, ker so veliko pred reformo ukrenili vse tisto, kar so morali nepripravljeni kolektivi sprejemati na vrat na nos v čisto spremenjeni klimi. Kolinska je že davno prej zelo natančno in s poslušom preučevala tržišče. Prav tako so investirali samo tam, kjer je bilo zelo gotovo, da bodo dale investicije največji učinek.

Denar so nalagali v izboljšanje tehnologije, to se pravi v nove stroje in racionalizacijo delovnih postopkov. Zelo malo so investirali v zidove in gradnjo novih obratov. Če so le mogli, so razširjali obstoječe obrate, usposabljali podstrešja in podobno. Ob tako racionalnih investicijah so uspeli povečati proizvodnjo za 10 milijard S dinarjev in obdržati vso tisto delovno silo, ki bi jo morali ob delovanju reformnih zakonitosti sicer odpustiti.

Tako gospodarjenje omogoča tovarni nekoliko visoko akumulativnih proizvodov, kot je npr. žvečilni gumi Koly's. Kvaliteta tega žvečilnega guma je enaka kvaliteti ameriškega, Proizvajalec

nostjo, z modernizacijo proizvodnje in možnostmi formiranja novih delovnih mest. Ugovori, mnenja in politika nekaterih organizacij kažejo, da kljub raznim perspektivnim načrtom razvoja podjetja ne obvladajo osnovnega planiranja kadrov. Izjave, da ne vedo, kam bi s pripravniki, meglene formulacije, ki ne zadostujejo predpisom zakona, »pomanjkanje« kadrov za poučevanje in spremljanje pripravnikov itd. kažejo, da ne razumejo temeljev novega zakona in možnosti, ki jih jim v perspektivi nudi dosledno izvrševanje duha zakona. Uresničevanje temeljnega zakona bo v efektni in merljivi luči pokazalo pripravljenost delovne organizacije za napredek in polno vključitev v družbeno in gospodarsko reformo.

Teh nekaj nakazanih problemov in pa mnogo novih vprašanj, ki se bodo pojavili vsakodnevno v praksi, opozarjajo na potrebo, da se v reševanje tega področja poleg delovnih organizacij čim aktivneje vključijo občinske skupščine, sindikati in druge družbenopolitične organizacije. V občinskem merilu bi bilo potrebno organizirati razna posvetovanja in ustvariti med delovnimi organizacijami dogovore o medsebojni pomoči v primerih, ko zaradi pomanjkanja strokovnjakov ne bi

osnove za ta artikel je neka nemška tovarna, ki je Kolinsko oskrbela tudi s potrebnimi stroji. Cena zavojčku gumija je 100 — 110 S din, medtem ko stane uvoženi najmanj 150 S din. Čeprav je razlika precej velika, so v tovarni povedali, da lahko v nujnem primeru lastno ceno še znižajo.

Kvaliteto in higieno njihovih proizvodov jim zagotavlja delo njihovega laboratorija in Centralnega higienskega zavoda. Prav zaradi kemične, mikrobiološke in organoleptične neoporečnosti so

njihovi proizvodi dosegli tak ugled. S tem v zvezi velja še omeniti, da imajo funkcijo laboratorija ločeno — del ekipe se posveča povsem razvojnim raziskavam, medtem ko del sodeluje s proizvodnjo in jo stalno kontrolira.

Tudi reklama je deležna posebne pozornosti, čeprav za reklamo v Kolinski trošijo manj sredstev kot v drugih tovarnah, ker se raje zanašajo na kvaliteto. Kljub zadovoljivi prodaji svojih izdelkov pa nameravajo v prihodnosti svojo reklamo povečati.

Kratke vesti iz občinske skupščine

(Izveščki iz razprave na 14. seji)

Občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje je na seji dne 14. 3. 1968 razpravljala in sklepala o naslednjem:

RAZPRAVA O PREDLOGU PROGRAMA PRIORITETNIH INVESTICIJ MESTNEGA POMENA

V tej točki dnevnega reda so odborniki v razpravi izrazili pomisleke glede umestnosti gradnje pokritega bazena v Ljubljani. Ne gre za to, da nam tak bazen ni potreben; gre pa za to, da bi bili stroški gradnje in vzdrževanja takega objekta zelo dragi. Enako mnenje o tem so izrazili tudi volivci na nekaterih zborih.

INFORMACIJA O PROBLEMIH OTROŠKEGA VARSTVA IN CELODNEVNEGA BIVANJA OTROK V ŠOLAH OB PREHODU NA NOVI DELOVNI ČAS

Kar zadeva šolstvo in otroško varstvo ob prehodu na novi delovni čas, so odborniki menili, da je treba rešitve iskati predvsem v racionalizaciji učnega programa, za katerega menijo, da je prenapet in preobširen. Otrok je treba razbremeniti vsega, kar ni nujno za njegovo izobrazbo ali pozneje za njegovo delovno mesto. Nekaj dni v šolskem letu se lahko pridobi z ukinitvijo sindikalnih izletov za učiteljski zbor, z ukinitvijo dveh didaktičnih dni pa tudi državnih praznikov ne bi kazalo

na šolah proslavljati več dni kot v drugih delovnih organizacijah.

INFORMACIJA O PRISPEVKU ZA UPORABO MESTNEGA ZEMLJIŠČA

Program uporabe sredstev prispevka za uporabo mestnega zemljišča v letu 1968 predvideva.

a) investicije za gradnjo komunalnih naprav in objektov (ceste in javna razsvetljava) v znesku 1,669.467,50 N dinarjev;

b) sofinanciranje investicij mestnega pomena v višini 30 % ali 450.000 N dinarjev in c) investicije v okviru krajevnih skupnosti v višini 51.902,20 novih dinarjev.

ODLOK O ŠTIPENDIJAH

S tem odlokom je v občini Ljubljana Moste-Polje urejen način dajanja štipendij za izobraževanje dijakov in študentov na srednjih, višjih in visokih šolah. Štipendije bodo dobivali dijaki in študentje, ki dosegajo nadpovprečne študijske uspehe, živijo pa v slabih materialnih razmerah. Štipendije dodeljuje na podlagi javnega razpisa svet za prosveto in kulturo občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje.

ODLOK O KATEGORIZACIJI ZELENIH POVRŠIN NA OBMOČJU OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE

S tem odlokom je določeno, katere površine na območju občine se kategorizirajo kot zelenice. Stroški za vzdrževanje in urejanje kategoriziranih zelenih površin gredo v breme občinskega proračuna. Vzdrževanje in urejanje teh površin bo dano za takšna dela pristojni komunalni delovni organizaciji.

Odborniki so v razpravi o tem odloku dajali številne pripombe glede pripadnosti posameznih zelenic. Dogaja se namreč, da se za mnoge točne ne ve, kdo jih je dolžan vzdrževati. Vse pripombe bodo upoštevane pri dokončni redakciji odloka.

SKLEP: o potrditvi petletnega lovskogospodarskega načrta lovskih družin Pugled in Laze za obdobje od leta 1968 — 1972. Ta načrt vsebuje lovski kataster s podatki, načrt odstrela in način gojitve divjadi, podatke o lovem turizmu in predračun s podatki o finančnem poslovanju lovskih družin.

SKLEP: o uvedbi rednega likvidacijskega postopka gostišča NA PEČI 35. To gostišče je zaprosilo skupščino za uvedbo likvidacijskega postopka. Zahtevek utemeljuje s tem, da je gostišče edini preostali družbeni obrat v občini, ki izpolnjuje vse pogoje za prehod v zasebni sektor.

SKLEP: o izvedbi rednega likvidacijskega postopka za stanovanjsko zadrugo Elan, Kavčičeva 44.

Konferenca glasbenih pedagogov občine Ljubljana Moste-Polje

Pred kratkim je glasbena šola Moste-Polje organizirala konferenco glasbenih pedagogov svoje občine. Konferenca se je udeležilo veliko število vzgojiteljev vzgojnovarstvenih zavodov, učiteljev osnovnih šol ter glasbenih pedagogov gimnazije in glasbene šole. Na dnevnem redu so bili trije referati. Uvodni referat je imela ravnateljica glasbene šole Draga Svetina. Podala je pregled dela glasbenih pedagogov. O glasbeni vzgoji v vzgojnovarstvenih zavodih je govorila profesorica vzgojiteljske šole v Ljubljani Pia Gostičeva. V svojem poročilu je povedala mnogo koristnih napotkov za delo v vzgojnovarstvenih zavodih. Pedagoška svetovalka

ZPPS Ljubljana Rajka Bazelj pa je podala nekaj svojih opažanj in ugotovitev o delu v vzgojnovarstvenih zavodih, s posebnim poudarkom na glasbeni vzgoji.

Na konferenci so razpravljali še o pripravah za letošnjo občinsko revijo pevskih zborov, o radijskih šolskih urah, ki jih učenci glasbene šole pripravijo za učence osnovnih šol, o mali šoli in o prepotrebni učbenikih za glasbeni pouk, predvsem v nižjih razredih osnovne šole. Učitelji nižjih razredov osnovne šole so z veseljem sprejeli vest, da je učbenik za prve tri razrede osnovne šole že v tisku in bo kmalu na voljo vsem učiteljem v osnovnih šolah.

Občani pišejo...

TOVARIŠ UREDNIK!

Sicer se že naprej opravičujem, da ne vem točnih podatkov, vendar si ne morem kaj, da bi ne spregovoril:

Neke noči lani poleti so neznan zlikovci razbili več stekel na južni strani poslopja osnovne šole Ketteja in Murna na Kodeljevem. Slišati je bilo različne komentarje, milica je baje iskala, a — vstavili so nova stekla in stvar je počasi zaspala.

Pred nedavnim pa se je vse ponovilo: neke noči spet razbita stekla, spet milica in — spet bodo vstavljena nova stekla... Zlikovcev ne dobe. Neki mladoletniki se baje obtožujejo drug drugega, milica išče...

Ali tu res ni mogoče storiti ničesar? Verjetno gre za mlade, morda celo za šoloobvezne »junake«, ki dokazujejo svoje pobalinske »sposobnosti« v nočni temi, na svetlo se pa ne upajo! Ali nastaja na Kodeljevem huliganska tolpa, kot je pred časom baje »nastopala« v Šiški?

Morda bi sicer veljalo postaviti nekaj javnih luči med VSTK in osnovno šolo, morda bi pozvali milico, naj gredo miličniki večkrat na obhod okrog šole in Kodeljevega parka, predvsem pa: ali se res ne da ugotoviti povzročiteljev, da bi potem vedeli stvar zdraviti pri koreninah?

Kaj pravi k vsemu temu milica? Oprostite nadlegovanju — a v pričakovanju kakršnegakoli odgovora vas tovariško pozdravlja
Janez Ameršek
Ljubljana

Odgovor:

V zvezi pisma, ki ga je poslal vašemu uredništvu tovariš Ameršek, kateri se nanaša na pojasnilo glede mladoletnikov, ki razbijajo okenska stekla na osnovni šoli Ketteja in Murna, damo sledeče pojasnilo:

Res je, da nas je uprava omenjene osnovne šole obvestila v lanskem letu, da so neznan zlikovci razbili 24/6-1967 na šoli okoli 18 okenskih šip. V tej zvezi smo izsledili nekaj mladoletnikov, ki so bili osumljeni tega dejanja. Ker je šlo za dejanja, ki so jih storili mladoletniki, smo celotno zadevo odstopili UJV Ljubljana — skupini za mladinsko prestopništvo.

Med 24/2 in 26/2 letos pa so zopet neznan mladoletniki na isti šoli razbili 15 kosov okenskega stekla. Pri poizvedbah smo ugotovili, da so to storili zopet mladoletniki. Ugotovili smo, da sta dejanja osumljena dva mladoletnika in smo zopet celotno zadevo odstopili UJV Ljubljana, ki nadaljuje z raziskavo omenjenega dejanja.

Nadalje omenja pisec, če gre morda v tem primeru za »huligansko« tolpo, ki je bila odnosno delovala predčasno na območju Šiške in da iz objestnosti dela ta dejanja. Naj omenimo, da ne gre tu za nobena huliganska dejanja, temveč za mlade objestneže.

Glede obhodne službe miličnikov na območju Kodeljevega pa v pojasnilo, da je miličnik v dnevnem in nočnem času na tem območju in je njegov obhod tudi v okolici šole in samega parka.

Mislimo, da smo s tem pojasnilom zadostili piscu, ki želi odgovor.

Komandir postaje milice
Edo Jerman

Spoštovani tov. urednik!

Ob sestavku »Kako napišem članek« v zadnji številki NSK, sem se odločila, da se oglašim s problemom, ki bo na žalost, še dolgo aktualen. Vse dokler v zavesti nekaterih ljudi ne bo spremembe.

Stanovanjski bloki niso več nobena redkost. Nekateri pa še pomislili niso, da se ne morejo vesti kakor da bi bili sami v hiši. V svojem stanovanju lahko dela vsak kar hoče. Če le ne bo preveč razgrajal, sstanovanec ne bo motil. Drugo pa je, kar se dogaja na hodniku. Saj se v garsonjeri pred hrupom nimaš kam umakniti. Glasni govor se sliši povsem razločno iz nižjega nadstropja, kaj šele iz istega. Glas

v hodniku doni, ker je ta od vseh strani zaprt. Prosim, predstavljajte si potem, kako je stanovančcu, ki je pretežni del dneva doma, če je ta hodnik v nižjem nadstropju »otroško igrišče«. Dopolodne, popoldne, ob delavnikih ali nedeljah. Gotovo mi ni treba opisovati, kako se sliši igra razposajenih otrok. Koliko vpitja, cviljenja in tekanja nadstropje višje ali nižje jo spremlja. Prošnja ali opomin predšolskim otrokom nič ne zaleže. Tišji so samo tisti trenutki, ko te vidijo. Starejši otroci pa te kratkomo ignorirajo. Ob prošnji pri starših predšolskih otrok sem dobila tak odgovor: »Če bi vi imeli otroke, bi prav tako vpili.« In so se mi zaloputnili vrata pred nosom.

Skoraj nisem verjela ušesom, ko sem ob drugi priliki pri starših šolskega otroka dobila popolnoma enak odgovor, a še z dodatkom; »Zakaj zvonite samo pri nas, zakaj ne greste tudi k drugim?« Mislim, da sami odgovori predložijo sliko teh staršev in je vsak komentar odveč. Niti ne pomislijo, da ni nihče dolžan zvoniti pri vratih nevestnih staršev, ker ima vsak stanovanec pravico do minimalne tišine. Saj je že tako mnogo preveč hrupa povsod drugje. Razen tega brni cel dan dvigalo, ventilator in avtomobili. To, kar se dogaja, je tembolj nerazumljivo, ker se omejuje samo na eno nadstropje. Tudi v ostalih je mnogo otrok, pa niso na hodniku. Razen posameznih, ki jih matere pošiljajo na to »igrišče« in so »abonirani«. Matere večine predšolskih otrok niso v službi. Vsi imajo tudi dovolj velika stanovanja, da bi se otroci lahko igrali v domačem hodniku, če se jim jih ne da peljati na dvorišče ali kakšno igrišče, kjer je vse drugačen zrak kot v zaprtem hodniku. Toda tako je najlažje. Pogledati za njimi je treba samo, kadar se jih ne sliši, če mogoče niso kam odšli. Ali pa če se stepejo in kateri od njih joka.

Vem, da tudi druge stanovanke tako stanje moti. Nekateri pridejo utrujeni iz službe ali imajo delo, ki zahteva zbranost ali študirajo. In zaradi posameznih nevestnih staršev se ustvarja utrujajoča napetost. Dovolj žalostno je, da se najde tudi posameznik, ki uživa v tem in se mu ne zdi prenikotno prihajati z majhnim otrokom pred tuja vrata in celo butniti vanje ter se nato brez pojasnila oddaljiti.

Spoštovani bralci! Oglasila sem se javno, ker obstaja tak problem nabrži tudi drugje. In ko se bodo nekateri starši čutili v prvem hipu prizadete, prosim, naj se ne prenačijo z mislijo: »Če bi pa vi imeli...« V zavesti vsakega človeka mora biti, da živimo v skupnosti, zaradi česar se morajo upoštevati določena pravila in zakonitosti.

Ali nekateri starši ne pomislijo, da ne bi škodilo otrokom, če bi jih že v predšolski dobi naučili lepega vedenja in jim privzgojili čut za skupnost. Tudi mi smo bili majhni, marsikdaj smo kakšno »ušpilali«, nismo pa bili nikoli nesramni v obnašanju do starejših, kot se to dogaja danes. Samo kako bi pričakovali prave vzgoje od staršev, ki še sami niso dovolj vzgojeni. Naj navedem nekaj primerov: priča sem bila, ko je mimo dočemu po asfaltni poti pred blokom pljusnila voda za vrat iz višjega nadstropja. Nekateri stepajo preproge še vedno na terasi, čeprav je na dvorišču za to postavljen drog. Drugi brezskrbno čistijo omelo skozi okno, kar na

mimoidoče. Nekateri odhajajo ali prihajajo morajo kaditi prav v dvigalu. Hišnik mora nemalokrat pobirati okrog bloka, kar se niti ne izplača vreči v smeti: n.pr. lestenec ali osulo jelko.

Zanima me mnenje bralcev. Kdo je pristojen, da te ljudi opomni? In s kakšnim določilom ali zakonom bi se lahko uvedel potreben red? M. Milkovič
Proletarska 2

SPOSTOVANI TOV. UREDNIK

Pred dvema mesecema je poslalo stanovanjsko podjetje Bežigrad—Moste interesentom ponudbo za nakup garaž. Stanovanjsko podjetje nudi tri vrste garaž, odvisno od tega, ali je garaža kletna, pritlična ali etažna. Morda ni niti najumestnejše, da se oglašam, ker sam nisem kupec omenjenih garaž. Kljub temu mislim, da ne bo odveč, če napišem nekaj vrstic.

Podjetje torej zahteva od bodočega kupca, da polovico cene garaže plača naprej, pol pa ob prevzemu. Temu se preprosto reče, da kupec kreditira prodajalca in mu tako odstopa za določen čas tudi pravice do obresti, ki bi mu jih sicer prinašal njegov denar v banki. S tem v zvezi bi bilo dobro opozoriti, da konkurenca v trgovini (v svetu in že tudi pri nas) sili prodajalca, da prodaja svoje proizvode na kredit — torej da prodajalec kreditira kupca. V našem primeru se je zgodilo prav obratno.

Cena je druga stvar, ki ne moti. Tudi sam sem pred kratkim zgradil garažo in mislim, da so cene 850.000, 860.000 in 950.000 S dinarjev pretirane. Zdi se mi, da je v teh cenah skrit velik del neupravičenega zaslužka. Kako bi si mogli sicer razložiti, da enaka ali morda celo boljše garaža stane individualnega graditelja skoraj tretjino manj. Pri tem je treba upoštevati, da gre v našem primeru za kompleks garaž, kar vse bi moralo gradnjo le poceniti, saj gradbeno podjetje razpolaga z vso mehanizacijo, ustrezno lahko organizira optimalno izkoriščanje delovne sile, da ne govorimo o stroških za material, ki so sigurno manjši, ker ga naročajo v velikih količinah po manjši ceni, kot je maloprodajna. Edina razlika med podjetjem in individualnim graditeljem je cena zemljišča (ker je drugi v večini že lastnik). Mislim pa, da to dejstvo le ne more opravičiti vse razlike stroškov v primerjavi z zidavo v individualnem oz. zasebnem sektorju. Očitno nesorazmerje med organizirano, mehanizirano proizvodnjo in razdrobljenim delom individualnega graditelja in med njunim končnim učinkom — ceni, se žal kaže v obratnem sorazmerju. V istem odnosu s ceno je tudi interes za te garaže. Baje je vplačalo le malo interesentov svoj delež in ima podjetje še 200 neprodanih garaž.

Mislím, da ta podatek tudi potrjuje umestnost napisanega, ki pravzaprav izzveni v eno samo vprašanje — zakaj je cena garaž tako visoka? Pri vsem tem smo zanemarili izredno veliko konkurenco gradbenih podjetij na ljubljanskem območju, saj se za razna gradbena dela v Ljubljani vsakodnevno poteguje kar lepo število podjetij, ki imajo sedež v Ljubljani, da ne govorimo o drugih slovenskih podjetjih, ki s svojo ponudbo vsekakor še znižujejo cene storitev.

Ali v našem primeru (in omenjenih cenah) konkurenca ni igrala nobene vloge?

Edvard Zbašnik
Ljubljana

BODOČI SOFERJI POZOR!

AVTO-SOLA AMD MOSTE prireja redno tečaj za voznike motornih vozil za A-B-C-D in F kategorijo. Pouk je kvaliteten!

Obiščite nas in prepričajte se sami. Cene so konkurenčne.

Na IV. reviji gledaliških ljubiteljskih skupin občine Ljubljana Moste-Polje se je prvič predstavila občinstvu tudi mladinska skupina iz Zaloga s komedijo Boeing-Boeing

Zanimiva glasbena prireditev

V dvorani glasbene šole v Mostah je bil pred časom javni nastop gojencev. Osrednja točka sporeda je bil ciklus 14 mladinskih skladb za klavir »Mali popotnik«, delo znanega slovenskega skladatelja Jakoba Ježa. Skladbe, s katerimi se je avtor znal približati svetu mladih izvajalcev, so z uspe-

hom zaigrali učenci iz razreda prof. Hedvike Čeh-Veronek. Posebno pozornost publike so zbudile kratke zgodbe, ki so povezovale posamezne skladbe. Napisal jih je eden od nastopajočih gojencev Tonček Kramberger, in z njimi poslušalcem po svoje povedal, kakšno naj bi bila vsebina del, ki so jih slišali.

Nove knjige v LK Moste

marec 1968

FILOZOFIJA, PSIHOLOGIJA:

Edmund Husserl — Filozofija kao stroga nauka, Georg Valentini — Plehanov — Izabrana dela;

DRUŽBENE VEDE:

Zoran Jelenc — Otrok in denar, Staniša N. Kostić — Mednarodni odnosi, Kostić Živko — Osnovi teorije mezeonomije, Sava Obradović in Radmila Njegić — Statistika spoljne trgovine, Franc Pediček — Svetovalno delo in šola, Pota in uspehi mednarodnega sodelovanja, Statistični letopis SR Slovenije 1967, Boris Strohsack — Delovna razmerja od A do Z, Rudi Supek — Sociologija, Zakon o skupnostih otroškega varstva in o financiranju nekaterih oblik otroškega varstva v SR Sloveniji, Zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov s pojasnilni;

UPORABNE VEDE:

Jože Strgar — Vrtno trajnice, Zdravje in bogastvo;

UMETNOST:

Franček Bohanec — Estetska vzgoja;

ZEMLJEPIS, BIOGRAFIJE, ZGODOVINA:

Jakob Medved — Mežiška dolina, Dolenjska in Bela Krajina, France Planina — Jugoslavija, Slovenski biografski leksikon. 10. zvezek;

LEPOSLOVJE:

Ivan Cankar — Zbrano delo. 6. knj., Branko Copić — Ognjeno leto, Sergej Jesenin — Pesmi, Stanko Majcen — Izbrano delo 2. knj., André Maurois — Družinski krog, Alan Paton — Jokaj, ljubljena dežela, Felix Timmermans — Pieter Bruegel, Irwing Wallace — Nagrada;

KNJIGE ZA OTROKE:

Andersenove pravljice, Ludvik Burger — Cinč na sledi, Wilhelm Hauff — Pravljice, Rudyard Kipling — Druga knjiga o džungli, Mira Mihelič — Puhek, Giani Rodari — Modra puščica.

Obisk pri bizoviških pericah

»Pralni stroji nam odjedajo kruh«

LAMPIČEVA MAMA PERE ŽE 80 LET — OB PONEDELJKIH SO PERICE OSVAJALE LJUBLJANO — ROKE V VODI PRI — 30° C — VELIKA ZEHTA

Prav gotovo ste že slišali praviti o bizovski pericah, ki že nekaj stoletij »perejo Ljubljano«. Nihče natanko ne ve, kdaj in kako se je začelo, vsaj v Bizoviku o tem nismo mogli dobiti nobenih zanesljivih podatkov. Morali bi pobrsati po starih listinah, če bi hoteli priti stvari do dna. Toda za kaj takega to pot ni bilo časa. Najstarejša vaščanka Marija Lampič nam je zatrjevala, da perejo za Ljubljano že najmanj tristo let in da se to delo prenaša iz roda v rod, od babice na vnučko.

Od 50 strank na 5

Najprej smo se oglasili pri Ivani Bricelj. Sicer pa je v Bizoviku Bricljev toliko, da se okrog njih težko najdemo. Zato je najbolje, če si poleg imena in priimka zapišemo še hišno številko.

Prati sem začela z 10 letom — nam je pripovedovala 65-letna Ivana. Sicer sem pa že prej pomagala mami, kadar je imela veliko žehto. Moja stara mama je tudi celo življenje prala in je dočakala 83 let. Včasih smo perice pušale polne čebre požehnanega perila kar v vežah, kjer se je sušilo meso. Takrat seveda ni bilo pralnic. Da ne bi padale saje na perilo, smo ga pokrile z rjuhami. Žehto smo pripravljale tudi tako, da smo v velike čebre zmetale umazano perilo, nanj pa smo dale v rjuho

in z leščerbami v rokah odpravljajo k potoku. Tu vsaka zavzame svoje mesto ob plohu. Kos za kosom perila namakajo v vodo,

80-letna Urška Mežnar: »Najbolj zadovoljna in srečna sem, kadar vidim obešeno snežno belo perilo, ki se suši na soncu

potem pa z njim vihtijo in točejo po plohu, da odzvanja daleč naokoli. Kmalu zadoni tudi njihova priljubljena:

»Pleničke je prala pri mrzlem studenc'...«

Fantje, ki hitijo zjutraj na delo, se ustavljajo ob potoku, dražijo dekleta in jih zbadajo s posrečenimi dovtipi. Pa tudi drugače izražajo svojo mladostno preešnost.

— Včasih sem imela — je zopet nadaljevala pogovor moja sobesdnica, tudi po 50 strank; danes jih je ostalo kvečjemu še 5. Naše delo, naš poklic počasi, a neizogibno izumira. Pralni stroji so nas zamenjali, konkurenca je vedno hujša. Enaka usoda je doletela »furmane«, ki so jih uničili tovarnjaki. Kočije in kočijaže so zamenjali avtomobili in na podoben način izumira in propada še cela vrsta drugih dejavnosti. Kaj hočemo, čas nikomur ne prizanaša!

Od tu so potem s »cizami« (majhnimi ročnimi vozički) razvažali perilo po hišah. Danes tega ni več, pač pa razvažajo vsak po svoje, ker imajo ljudje svoje avtomobile ali pa podjetja sama preskrbijo za prevoz perila. V kuhinjo, kjer smo se z Bricljevo mamo pogovarjali, so vstopile njene vnučke Olga in Milena. Za hip smo prekinili pogovor, da bi nam jih predstavila. Dvojčici sta letos slavili šele prvi rojstni dan namesto četrtega, ker sta rojeni 29. februarja.

je bilo najhuje v zimi 1929/1930, ko je živo srebro zdrknilo na — 30° C in je tu obtičalo za nekaj mesecev. Ženske so morale razbijati debel led, da bi se dokopale do vode.

Sploh pa imajo pozimi perice vedno s seboj vedro vroče vode, ki vanj od časa do časa namakajo premrzle roke. Zgodilo se je, da je pericam pozimi zmrznila obleka na telesu in je bila trda kot skorja. Včasih ni bilo ne dvojnih gumijastih rokavic, ne obloženih in toplih gumijastih škornjev. Je že tako: če je eno, pa drugega ni. Nekoč ni bilo vseh teh pripomočkov in tehničnih novitet, bilo pa je več dela za perice. Včasih je Urška zasluzila dnevno 30—40 krajcarjev ali pa 20—30 dinarjev v bivši Jugoslaviji. Danes je zaslužek večji, je pa zato manj dela.

Za konec smo obiskali še Lampičevo mamo. Pred 80 leti je začela vihteti cunje na svojem brodišču (prostor, ki je ob potoku odmerjen vsaki perici) in še danes včasih pomaga hčerki pri veliki žehti.

Marija je 45 let prala za Ljubljansko reševalno postajo, sedaj je delo prepustila hčerki. Ob njenem visokem življenjskem jubileju — 90-letnici rojstva — so jo predstavniki tega podjetja bo-

Lepo je gledati, kako se rahle sapice poigravajo z obešenim snežnobelim perilom. Tiho žubori bizovski potoček v pomladnem jutru. Ob njem se že stoletja iz dneva v dan sklanjajo vaščanke, ki jim njegova mehka in žlahtna voda pomeni kruh, življenje in obstoj.

Franc Fajdiga

Najstarejša perica, 90-letna Marija Lampič v družbi hčerke

zavit čist bukov pepel. Potem smo zavrele vodo in jo polivale po pepelu. Zraven smo pa narezale mila v čeber. Tako je bilo perilo res snežno belo. Belino mu pa res daje tudi mehka voda bizovskega potočka.

Bizoviške perice — posnetek iz leta 1932

Ivana je obujala spomine na otroška leta, ki so bila sicer garaška, pa vendar tako prijeta in polna lepih doživetij! Iz njenih besed je dihala trpkost in otožnost. Precej časa ni ničesar spregovorila, marveč je molčala, zamrta nekam v daljavo. Premor sem izkoristil tudi sam in se v mislih preselil v leta njene mladosti: dekleta se v luninem svitu

Ni lahko biti perica

Ivana je še pripovedovala o tem, da je bila nekoč pred mostom čez Grubarjev prekop mitnica in da so bile perice mitnine oproščene. Tako so namreč sklenili mestni očetje. Pohod bizoviških peric v Ljubljano je bil vsak ponedeljek. Zbrali so se pri Mencingerju in pri Perdanu.

Od zore do mraka

80-letna Urška Mežnar je začela prati še kot drobno dekletce in je v dolgih desetletjih obrabila kar sedem pralnih plohov; vsako desetletje po enega. Prala je pod tremi kronami (Habsburško, Karadjordjevičevo in Savojsko) pa še danes pere. Pravi, da

Tole je verjetno najstarejša fotografija, na kateri so bizoviške perice pri delu

Moščanska počitniška skupnost v letošnji sezoni

Boljša oskrba v domovih

Čeprav nas od začetka sezone letnih dopustov loči še nekaj mesecev, se povsod s polno paro pripravljajo nanjo.

Tudi počitniška skupnost Ljubljana Moste-Polje ne drži križem rok, marveč intenzivno dela, da bo vse pravočasno pripravljeno. Letos je prevzela od CK ZK Hrvatske počitniški dom v Bohinj, sodobno opremljen objekt z 20 ležišči. Tako ima počitniška skupnost Moste-Polje sedaj še domove v Crikvenici, Portorožu in Novem gradu. V sodelovanju s tovarno Saturnus in papirnico Vevče pa nudi možnost letovanja tudi v Velikem Lošnju in v Kranjski gori. Dnevni penzion za osebo znaša v glavni sezoni (julij—avgust) 28 N dinarjev, pred sezono in po njej (maja, junija, septembra) pa 22 N dinarjev. Za člane delovnih kolektivov občine Moste-Polje in za njihove svojce so cene znižane za 6 — 12 %.

Ker je bilo v preteklih letih več kritičnih pripomb na rovaš oskrbe v nekaterih domovih, je Počitniška skupnost letos poskrbela za nekatere izboljšave. Ta-

ko bo počitniški dom v Portorožu imel novo, sodobno točilnico, prenovljene kopalnice in sanitarije. Sodobnejša bo postrežba

Dom počitniške skupnosti Ljubljana Moste-Polje v Portorožu. Posnetek prikazuje lepo urejeno jedilnico

s kvalificiranim strežnim osebjem, gostom pa bodo nudili tudi raznovrstnejšo in boljšo hrano. S takimi in podobnimi ukrepi se skušajo počitniški domovi prilagoditi drugim gostinskim obratom v turističnih mestih.

Rok za prijave je od 1. marca do 15. aprila. Sprejema jih Počitniška skupnost Ljubljana Moste-Polje, Proletarska cesta št. 1, sobi št. 11 in 12, in sicer vsak dan osebno od 10. do 14. ure ter ob sredah in petkih od 14. do 17. ure ali po telefonu št. 315-945. Za domove na Velikem Lošnju in v Kranjski gori pa sprejema prijave tovarna Saturnus.

F. F.

Dopisuj v svoj list

Vesti — Vesti — Vesti — Vesti — Vesti — Vesti — Vesti — Vesti — Vesti

LETNA KONFERENCA GASILSKE ZVEZE OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Gasilske enote potrebujejo sodobno opremo

PO TOČI ZVONITI JE PREPOZNO — POUĐAREK VELJA PREVENTIVI — PREMALO MLADINE V GASILSTVU — V OBČINI JE 781 GASLCEV — INDUSTRIJSKO GASILSKO DRUŠTVO VEVCE DELUJE ŽE 90 LET

Stari gasilski pregovor pravi, da je najboljša tisto gasilsko društvo, ki mu ni treba iti nikoli gasit. To pomeni, da so zagotovljeni vsi predpisani požarnovarnostni ukrepi, ki onemogočajo, da požar izbruhne. In prav o tem je bilo veliko govora na nedavni letni konferenci gasilske zveze občine Ljubljana Moste-Polje.

Žal pa taki preventivni ukrepi niso odvisni samo od čuječnosti gasilskih društev pač pa tudi od drugih dejavnikov. Zaman so vsa prizadevanja in še tako dobra izvežbanost gasilskega društva, če le-to nima sodobne opreme za gašenje požarov. V razpravi je naveden primer, ko je društvo delalo s staro brizgalko, ki se je med gašenjem požara pokvarila in niso imeli tudi drugih sodobnih pripomočkov pri roki. Seveda požara niso mogli lokalizirati; tovarna je pogorela do tal, gmotovna škoda pa je ocenjena na 200 milijonov S dinarjev. Spričo tega se dobiva vtis, da niso še vsi naši odgovorni družbeni dejavniki povsem prepričani o tem, da se vsak dinar namenjen za modernizacijo gasilskih enot bogato obrestuje. In kakšno je stanje v tem oziru pri moščanskih gasilskih društvih? Od 29 črpalk je le 5 novejšega tipa. Nekateri gasilski domovi so zanemarjeni in propadajo. Občinska skupščina sicer kaže razumevanje za probleme gasilstva. Dokaz za to je tudi letošnje stoo odstotno zvišanje dotacije občinski gasilski zvezi. Toda vse to je zdaleč premalo. Rešitev bo treba iskati v spremenjenem načinu financiranja gasilske dejavnosti, ki bo moralo biti določeno v novem zakonu o požarni varnosti. Ta zakon pripravljajo že nekaj let in bi bil že skrajni čas, da ga

zvezna in republiška skupščina sprejmeta.

Delegati so v razpravi načelnjali tudi druge žgoče probleme, kot na primer: nekatera društva so v preteklosti le žvotarila. Tako so morali vsled tega razpustiti društvo v Štepanji vasi. Pa tudi na rovaš dejavnosti društva iz Most je bilo precej kritičnih pripomb. Medtem pa so navajali za vzgled industrijsko društvo iz Saturnusa, Kolinske in Sap-a. Aktivnost društva je velikokrat odvisna tudi od razumevanja samoupravnih in vodstvenih organov v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih. Tam kjer tega razumevanja ni, tudi društvo ne dela dobro. Ni dovolj samo

vratarju podjetja nataktni na glavo gasilsko kapo in reči: sedaj smo pa pri nas rešili vprašanje požarne varnosti. Glede predloga o zvišanju članarine so delegati menili, da bi bila le-ta previsoka. Zavzemali so se za to, da naj se ostane pri sedanjih višini in se deli, tako, da ostane 50 % prostovoljnim gasilskim društvom ostalih 50 % pa naj si delita občinska in republiška zveza.

Razpravljalci so ostro grajali predpis po katerem morajo gasilska društva plačevati zvezni prometni davek v višini 12,5 odstotka in carino na uvoženo gasilsko opremo. Delegat iz Bizovika pa je povedal, da je njihovu društvu komunalno podjetje »Rast« zaračunalo 172.000 S din sečne takse za posekan les, ki ga potrebujejo za gradnjo gasilskega doma. Od kod naj društvo vzame tolikšno vsoto denarja? Tudi to je izrazil primer nerazumevanja gasilskih potreb. Potemtakem je res upravičeno mnenje, ki kroži med gasilci, da jih vidimo in pogrešamo samo takrat kadar gori.

F. F.

Značkarji s pisateljem Tonetom Seliškarjem

18. februarja, ob obletnici Prežihove smrti, so na naši šoli podelili Prežihove bralne značke. Zanje smo se odločili, ker je pisatelj nekaj časa pred drugo svetovno vojno živel v naši občini.

Ze prve mesece v tem šolskem letu smo začeli brati knjige. Tekmovali smo učenci od prvega do osmega razreda. Pred komisijo, kjer smo do-

kazali, da smo skrbno prebrali dela, smo kar dobro odgovarjali. Tako smo bili tekmovalci povabljeni na svečano podelitev značk in izkaznic.

V nedeljo, 18. februarja, smo se zbrali tekmovalci v šoli. Na podelitev so povabili tudi našega mladinskega pisatelja Toneta Seliškarja, saj je bil nekaj časa med vojno v tistih stikih s Prežihovim Vorancem. Tako nam je lahko pripovedoval, kako sta skupaj delala za OF. Nekoč sta padla okupatorju v roke. Ker pa je bil Voranc čokate postave, so ga zamenjali z župnikom; tako sta se oba rešila. Vendar se je zgodilo, da so Prežihareti arretirali.

Pisatelj Seliškar nam je prebral odlomek iz svojega najnovejšega dela Fantu so zrasla ušesa, kjer pripoveduje, kako sta šla s profesorjem loviti metulje, nočne pavlinčke, pri čemer pa so ju imeli za tatova.

Tovariš Seliškar je bil nato pripravljen odgovarjati na vprašanja pionirjev. Povedal nam je, kako je postal pisatelj. To je bilo v gimnazijskih letih in dobili so za nalogo spis. Seliškar je pri nalogi uporabil veliko domišljije in napisal več strani dolgo zgodbo iz življenja. Profesor mu jo je popravil in pripisal: »Seliškar, ti boš pisatelj ali lopov.« Naš gost je zaključil, da ni hotel postati lopov, zato je pisatelj. Njegovi šali smo se vsi iz srca nasmejali. Zastavili smo vprašanja, kako je zbral gradivo za knjige, pa tudi njegovi načrti so nas zanimali. Zaupal nam je, da piše poleg spominov na mladost tudi partizansko povest o dvanajstih otrocih, ki so ostali sami nekje ob Kolpi. Naših vprašanj je bilo toliko, da smo ga z njimi kar utrudili. Prosili smo ga za avtogram; seveda nam je ustregel.

V drugem delu svečanosti so nam podelili značke in izkaznice.

Srečanje je bilo prijetno, ni nam bilo žal truda ob branju in z lepimi občutki smo odšli domov.

Nela Kokalj
5. c

Osn. š. Ketteja in Murna

Obisk pri partizanskih materah

Pionirji z osnovne šole Ketteja in Murna so pred 8. marcem obiskali partizanske matere, borke in aktivistke, ki sedaj žive na Kodeljevem. Skupine treh pionirjev so tovarišicam s cvetjem čestitale za praznik žena in jih zaprosile za kratek intervju.

Srečanja in razgovori s tovarišicami so bili pristrčni, zlasti pa se je pionirjev razveselila Kefrova mama, ki je med vojno izgubila moža in tri sinove. Mamo so našle pionirke 5. c razreda v postelji, ker je pravkar prebolela pljučnico. Kljub temu je na vprašanja, kaj je doživela in pretrpela v

iskali Kefrove. Do pete ure so že zvedeli, da stanujemo v Zg. Hrušici št. 22. Ker je šel mož že zgodaj zjutraj sejati, je ponj moral v vojaškem spremstvu tretji sin. Marjana in Ladija niso našli doma, ker sta že odšla v partizane. Hišo so preiskali, moža in sina pa odpeljali. Kmalu nato so se vrnili še po mene.

V zaporu sem lahko govorila s sinom, z možem pa ne, ker je bil brez moči. Sin mi je pripovedoval, o čem so ga spraševali in zatrdil, da ni izdal ničesar. Mene so kmalu izpustili.

2. septembra so prignali Italijani vklenjenega moža in sina

Učenci osnovne šole Ketteja in Murna so za 8. marec — dan žena — obiskali med drugim tudi 82-letno Kefrovo mamo

vojni, rada odgovorila. Pripovedovala je, pionirka pa je zapisovala:

»Bilo je leta 1942. Na Gmajni so ob treh zjutraj Italijani

ter ju blizu doma ustrelili. Hčerka je pred vojaki zbežala in se skrila v koruzo. Nato je odšla proti Štepanji vasi in med potjo so ji ljudje povedali kaj se je zgodilo. Sama sem na poti zvedela grozno novico in ne vem, kako sem tedaj prišla domov.

Za padle sinove so mi povedali terenci. Lado je padel 1942. leta pri Ogulinu, Marjan pa 25. maja 1944 kot politični delegat 4. bataljona IX. SNOUB. Med vojno sem se nekajkrat z njima sešla.

Sedaj lahko obiščem samo njihove grobove med talci na Zalah.

Takšne in podobne življenjske zgodbe so poslušali pionirji in živo začutili, kakšno je bilo trpljenje med narodnoosvobodilno borbo. Naše drage partizanke, borke in aktivistke pa ob 8. marcu zaslužijo vsaj tako skromno čestitko.

Odbor pionirskega odreda
Maksa Perca

8. marec v Senožetih

Pionirji v Senožetih smo se začeli pripravljati na proslavo dneva žena že v mesecu februarju. Redno smo hodili na vaje, da smo se za nastop dobro pripravili.

Na praznik žena smo se zbrali pionirji v šoli že pred sedmo uro zjutraj. Razdelili smo si šopke in vabila za proslavo. Obiskali smo vse žene v vasi. Čestitali smo jim za praznik. Vsaki ženi smo izročili šopek in vabilo.

Proslavo smo pripravili v soboto zvečer v gasilskem domu. Prišle so vse žene iz vasi. Pionirji smo deklamirali in uprizorili dva prizorčka. Tovariš Zdravko je prebral lepo Cankarjevo črtico Mater je zatajil. Odrasli pa so predstavili partizansko igro Mati. Proslava nam je dobro uspela. Žene so bile zelo zadovoljne, pa tudi mi, pionirji. Naš trud ni bil zaman.

Vojka Nolimaj
učenka 4. r. v Senožetih

Zaloški copatarji

Zaloški copatarji so letos že osmič praznovali svoj praznik. V varstvu blede rumenega prapora, ki ima vrh droga še njihov simbol — s krznom obšito copato — je njihov predsednik podal kratko enoletno poročilo, v katerem je ocenil notranje in zunanje-politični položaj copatarstva. Ker njihovo društvo počasi prerašča v mednarodno gibanje (saj so jim celo albanski kolegi poslali cel kovček kreditnih pisem), so se odločili, da na drugi strani Save, zunaj mestnega območja, kjer so prispevki na uporabo mestnega zemljišča občutno

manjši, zgrade svoje predstavništvo.

V govoru je predsednik omenil še nekaj ukrepov, ki naj bi jih potrdila letna skupščina. Med drugim nameravajo ustvariti plantažo, kjer bi gojili vinsko rutico, tavžentrože in podobna domača zdravila, predstaviti praznovanje njihovega praznika teden dni za osmim marcem itn.

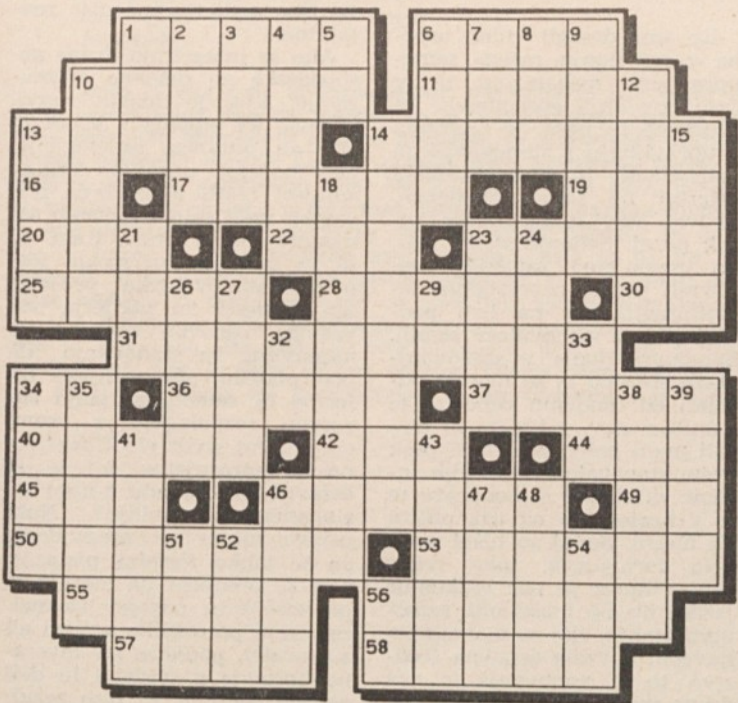
Med vzkliki domačinov in obiskovalcev je krenila povorka »copatobilov« neznanu kam — verjetno utapljati vse žalitve in ponižanja, ki se v letu dni naberejo brez ustreznega klininga na copatarskem kontu.

Tudi letos so se zbrali zaloški copatarji, da bi se podali v neznanu pod geslom: »En dan brez žena!«

Križanka

VODORAVNO: 1. najvišja jugoslovaška nagrada za embalažo, ki jo je za zavoj za dolge jajčne testenine dobilo podjetje Zito - Pekatete iz naše občine, 6. tropsko drevo s trdim lesom, 10. makedonsko moško ime, 11. ime slovenskega pionirskega prvaka v plavanju Jurmana, člana vevške »Slavije«, 13. načrtovalec, 14. mladinka TVD Partizan Zelena jama, republiška reprezentantka v orodni telovadbi (Maja), 16. kratica za ekonomsko enoto, 17. montažno podjetje za izolacijo v naši občini, 19. pesem hvalnica, 20. škodljiv železov oksid, 22. znani budimpeštanski športni stadion, 23. ime junaka Bulbe iz Gogoljeve romantične povesti, 25. drugo ime za ptico drozg, 28. vogel, 30. začetnici slavnega jugoslovanskega izumitelja na področju elektrotehnike, ki je deloval v ZDA, 31. držanje pridige, 34. kratica za »zveza prijateljev«, 36. vzor, zgled, 37. vase zaprt družbeni razred, 40. rokometar Slovana, 42. kradljivec, 44. trenje, 45. letoviški kraj pri Opatiji, 46. trener telovadk TVD Partizan Zelena jama, 49. kazalni zaimek, 50. središče velike starodavne države na jugu Mezopotamije, 53. zaščitni del knjige, 55. odličen košarkar Slovana, 56. disciplina alpskega smučanja, 57. nevestino premoženje, 58. znameniti francoski slikar, predhodnik impresionističnega slikarstva (Édouard, »Zajtrk v naravi«).

NAVPIČNO: 1. žensko ime, 2. zimsko prevozno sredstvo, 3. vladaski naslov, 4. ameriško moško ime (skladatelj Copland), 5. začetnici Rista Savina, 6. letni gozdni posek, 7. tekmovalne sani, 8. celjska tovana, ki izdeluje peči na olje, 9. vzvod z dvema oporiščema, 10. drevored, 12. nogometar »Slavije« iz Vevč, 13. narodni heroj iz naše občine, rojen 1912 v Zeleni jami, ki je padel leta 1945 na Vogalcih (Mirko), 14. vas v naši občini, ki je letos dobila avtobusno zvezo z Ljubljano, 15. dirka, 18. biblij-

ska pošast iz pramorja, 21. francoski surrealistični slikar in kipar (Hans), 23. vojaško oklopno vozilo, 24. ime mlade dramske igralka Tkačeve, 26. verski odpadnik v srednjem veku, 27. vijuga, okljuk, 29. kemični znak za galij, 32. ime črke D, 33. Estonec, 34. rahel premik, 35. dragocen vrč kot nagrada pri športnih tekmah, 38. indijansko plemensko znamenje, 39. alkoholna pijača iz riža, 41. lepa vodna ptica, 43. tokovni odjemnik pri trolejbusu, 46. težke, nadležne sanje, 47. moško ime, 48. država na zahodni obali Južne Amerike, 51. ime slovenskega pesnika Grudna, 52. vrsta razcveta, 54. vojvodinski šahovski mojster, 56. kemični znak za samarij.

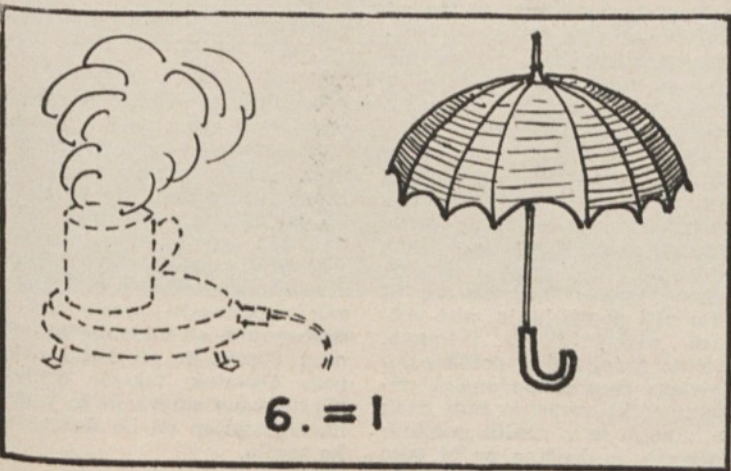
ENACBA

$(a-b) + c + (d-e) + (f-g) + h + i + j + c + (d-e) + (d-e) + (k-g) + l + m + (n-o) + (d-e) = x$

Vsaka črka v enačbi pomeni eno od besed, ki jih zahtevajo spodnji opisi. S pravilnim odštevanjem in seštevanjem dobite končno rešitev. Primer: rešitev MOSTE-POLJE bi dobili na naslednji način: M-raz + OST + EP + OL + + JE-sen.

a = prepir, razprtija, b = zelenjavna rastlina, c = predmet, stvar, d = najmanjši sestavni delec snovi, e = ime Twainovega junaka Sawyerja, f = ud društva, g = industrijska rastlina, h = zasledovanje in uničenje divjadi, i = znamka električnih štedilnikov tovarne »Georgi Naumov« iz Bitole, j = bogastvo gozdov, k = s sulico oborožen konjenik, l = še vedno neodkriti himalajski »človek«, m = sanje, n = slovensko število, o = žensko ime (tudi naslov baleta Danila Švare), x = slovenski pregovor.

Rebus

OBVESTILA

OBCINSKA SKUPŠČINA

Občinska skupščina Ljubljana Moste-Polje je na seji dne 22. II. 1968 sprejela odlok o petdnevem delovnem tednu za občinsko upravo.

V smislu tega odloka je od 1. III. 1968 dalje delovni čas za stranke:

ob ponedeljkih in petkih od 9.—12. ure,
ob sredo pa od 9.—12. ure in od 14.—16. ure.

POŠTA

Pošta Ljubljana-Moste Zaloški cesta 48, telefon 317-178, posluje vsak dan (razen nedelje) od 8.—18.30; pošta Ljubljana Polje, telefon 48-053 in 48-054 odprta vsak delovni dan od 8.—12 in od 17.00 do 18.30; pošta Dobrunje odprta vsak dan od 8.—13 in od 17.—19 ure. Telefon 49-000 in 49-010; pošta Dol pri Ljubljani odprta vsak delovni dan od 8.—15 ure, telefon 311-408

KNJIŽNICA

LJUDSKA KNJIŽNICA MOSTE, Zaloška cesta 35 je odprta vsak delovni dan od 8.—19 ure in ob sobotah od 8.—12 ure. Telefon 315-877;

LJUDSKA KNJIŽNICA POLJE je odprta vsak dan od 8.—12 in od 14.—18 ter v soboto od 8.—12 ure.

LEKARNA

LEKARNA Moste telefon 317-227 je odprta vsak delovni dan od 8.—19 ure.

DEVIZE

Kreditna banka in hranilnica Ljubljana, ekspozitura Moste, Ljubljana, Proletarska 1, opravlja vse posle s hranilnimi vlogami, stanovanjskim varčevanjem, kmetijskim varčevanjem, prodaja in odkupuje tuje valute, odpira zasebne devizne račune in osebne žiro račune. Vse informacije dobite na telefon 313-969 in 316-133 ali v sami banki med uradnimi urami.

POROKE

V obdobju od 1. januarja do 15. februarja letos, so sklenili zakonsko zvezo naslednji mlado poročenici, ki živijo na območju občine Ljubljana Moste-Polje:

Tatjana Nedižavec, Ljubljana, Prvomajska 10 in Janez Korkalj, Franc Čerpnjak, Zalog 128 in Mira Štrbenc, Zalog 128, Josip-Franc Lah, Ljubljana, Pokopališka 8 in Angela Rade, Dragoljub Stanislavčič, Ljubljana, Fužine 15 in Lozinka Milenković, Ljubljana, Fužine 15; Branko Ledinko, Ljubljana, Bavdkova 14 in Cecilija Antalašič, Milan Suhadolnik, Ljubljana, Pokopališka 38 in Marija-Slavka Habicht, Franc Selan, Dobrunje 2 in Elizabeta Peterca, Dobrunje 108; Alojzija Ribič, Polje 2 in Janez Juvancič, Štefanija Videc, Ljubljana, Pugljeva 7 in Robert Zlempergar, Miroslav Kregar, Ljubljana, Litijska 50 in Jožefa Zalaznik, Tatjana la-godić, Ljubljana, Perčeva 11 in Franc Svetnik; Alojzija Kastelic Snerberje 11 in Jožefa-Marjana Frlež, Zgornja Zadobrova 19, Mirko Malkoč, Ljubljana, Litijska c. barake in Miljka Komjenović, Ljubljana, Litijska cesta barake; Janez Kramžar, Ljubljana, Šmartinska 21 in Marija Sladič; Davorin-Frančiška Kos, Ljubljana, Partizanska 4 in Janez Gril.

(od 15. II. do 15. III. 1968)

Glogovčan Kristina, Lj. Na peči 24 in Waschl Jakob Ivan; Vode Marija, Vinje 32 in Milavec Jožef; Paulin Marija Vlasta, Lj. Klunova 13 in Span Marko Sergej; Rešetar Franjo,

Lj. Šmartinska 136/a in Sever Daniela, Lj. Šmartinska 136/a; Seme Ciril, Repče 7 in Rone Marija; Sorli Marija Brigita, Lj. Marčenkova 13 in Dvoršak Vincenc; Stefanič Franc, Spodnja Zadobrova 25 in Pečar Ivana, Spodnji Kašelj 9; Zupec Angela, Lj. Sketova 4 in Ornik Franc; Presetnik Darija, Šmartno ob Savi 18 in Marinko Albin; Mikolič Jožef, Zalog 184 a in Horvat Nevenka, Zalog 184 a; Vehovec Marija Zdenka, Lj. Jana Husa 17 in Vesel Pavel; Kravcar Ljudmila, Lj. Na Peči 24 in Colarič Jožef; Novarlic Branko, Lj. Cesta na letališče III/29 in Balaban Dara.

UMRLI

V obdobju od 1. januarja do 15. februarja letos so umrli naslednji občani iz območja občine Ljubljana Moste-Polje:

Jeriša Pavla, Zg. Kašelj 105; Pipan ing. Zmagoslav, Polje 61; Harmel roj. Podobnik Karolina, Roževa 17; Jeriša, deček, Zg. Kašelj 105; Dormiž Ignacij, Zaloška 185; Bizjak Marija, Vevče 59; Dobrajc Marija, Poljska pot, žel. blok; Frkov Anton, Sp. Hrušica 10; Petrič roj. Laznik Frančiška, Pugljeva 39; Lanik Frančišek, Zg. Besnica 7; Černe Jože, Dolgo Bdo 12; Cimerman Jožefa, rojena Jeltnikar, Podgrad 27; Mahkovec Jože, Senožeti 12; Čebela Marija, roj. Garantini, Zagorica 4; Hribar Mažar Justina, roj. Vagaia, Vinje 6; Babarija, roj. Miklavčič, Snerberje 71; Pernel Franc, Sp. Zadobrova 23; Končar Uršula, roj. Ogrinc, Gaberje 5; Podlesnik Jože, Besnica 16; Korošec Janez, Zalog 57; Avšič Marija, roj. Jeltnikar, Snerberje 73; Brezovar Ivan, Bizovik 98; Haszlakiewicz Waldemar, Bezenškova 33, Stržinar roj. Košak Antonija Koblarjeva ulica, dom Kodeljevo; Žugel Marija, roj. Jebačin, Litijska 64; Luckman Denis, Zelena pot 9.

(od 15. II. do 15. III. 1968)

Kammrath Willi, Jarška ul. bl. 17; Velušček Ljudmila r. Komac, Dom upokojencev Kodeljevo; Petrič Antonija r. Trebušak, Na Peči 36; Oman Frančiška, Vevče 184; Nose, deček, Ribniška 15; Hočevar Anton, Bizovik 23; Demšar Ivana, Štepanjska 7; Zupan Katarina, Dom upokojencev Kodeljevo, Koblarjeva 35; Jerala Amalija, Dom upokojencev Kodeljevo; Hotko Ivo, Povšetova 59; Kocjan Jože, Zalog 135; Kos Avgusta, Zaloška 16; Kozinec Tone, Pokopališka 13; Kregar Frančiška, Na peči 9; Novak Jožefa, Fužine 17, Zagar Aleksander, Bizovnik 25; Babnik Marija, Zg. Kašelj 76; Krašovec Terezija, Pugljeva 21; Erbežnik Franja, Zg. Kašelj 10; Zajc Janez, Dolsko 38; Jemec Janez, Senožeti 35; Bokavšek Rozalija, Štepanjska 24; Cajhen Ivana, Koblarjeva 35; Koritnik Ivanka, Ob Ljubljani 50; Sešek Nežika, Koblarjeva 35; Urbanc Janez, Zaloška 159.

KINO SPORED ZA APRIL

Kino »TRIGLAV« Prvi program

1.—2. »SEDMI KONTINENT«, jugoslovanski barvni cs film (samo ob 16. in 18. uri!)
3.—5. »ZAKON PO ITALIJANSKO«, italijanski barvni cs film (samo ob 18. in 20. uri!)
6.—8. »JAMES BOND PROTI DR. NO«, ameriški barvni voh. film
9.—11. »STANLIO IN OLIO«, ameriške komedije
12.—13. »AMANDUS«, slovenski barvni cs film
14.—16. »EXPRESS POLKOVNIKA VON RYANNA«, ameriški barvni cinemascope vojni film
17.—19. »NAIVNEŽ«, francoski barvni film — komedija
20.—23. »OPERACIJA ST-

RELA«, ameriški barvni vojni cs film

24.—26. »SEDMI PEČAT«, švedska fantastična drama

27.—30. »ANGELIKA, ANGELSKA MARKIZA«, francoski barvni cs pustolovski film.

Drugi program

1.—5. »GOLDFINGER«, angleški barvni vohunski film (1. in 2. aprila samo ob 20. uri, 3., 4. in 5. aprila samo ob 16. uri!)

Kino »VEVČE«

3.—4. »KROG LJUBEZNI«, francoski cinemascope film

5.—7. »PROPAD RIMSKEGA CESARSTVA«, ameriški barvni zgodovinski spektakel v cs (7. IV. predstavi zaradi dolžine filma ob 16. in 19. uri!)

10.—11. »ČAROVNIK«, nemška kriminalka po Edgarju Wallaceju

12.—14. »ŽIVETI SVOBODNO«, angleški barvni cs film iz Afrike

17.—18. »SKRIVNOST BARA LOLITA«, nemška kriminalka

19.—21. »OSVAJANJE DIVJEGA ZAHODA«, ameriški barvni western v cinemascope (21. IV. sta predstavi zaradi dolžine filma ob 16. in 19. uri!)

24.—25. »STALIO IN OLIO«, ameriška filmska komedija

26.—28. »NOROSTI PARDAILLANA«, francoski barvni pustolovski film v cinemascope.

Obiskovalce kina »VEVČE« obveščamo, da predvaja kino od 1. aprila dalje vsako sredo, četrtek, petek in soboto ob 20. uri, ob nedeljah pa sta predstavi ob 18. in 20. uri!

Kino »ZALOG«

samo 4. »GOLDFINGER«, angleški barvni vistavision film
6.—7. »GOLI IN MRTVI«, ameriški barvni vojni cs film
samo 11. »ŽIVETI SVOBODNO«, angleški barvni cs film iz Afrike

13.—14. »VITEZ PARDAILLAN«, francoski barvni cs pustol. film

samo 18. »SKRIVNI OBVEŠČEVALEC STANISLAS«, francoski vohunski vistavision film

20.—21. »PREGON IZ PEKLA«, ameriški barvni western film

samo 25. »PARDAILLANOVE NORČIJE«, fran. barvni cs film.

Obiskovalce kina »ZALOG« obveščamo, da predvajamo od 1. aprila dalje, vsak četrtek ob 19. uri, vsako soboto ob 20. uri in vsako nedeljo ob 19. uri!

Kino »ZADOBROVA«

samo 3. »MASČEVANJE PODZEMELJA«, francoska kriminalka v cs

6.—7. »GERONIMO«, ameriška barvna cs indijanarica

samo 10. »SKRIVNOST BARA LOLITA«, nemška kriminalka

13.—14. »KROGLA V SRČU«, francoski barvni cs pustolovski film

samo 17. »SKRIVNI OBVEŠČEVALEC STANISLAS«, francoski vistawision vohunski film

20.—21. »KRALJ PETROLEJA« — jugoslovansko-nemški barvni cs film po romanu Karla Maya

samo 24. »HAJDUK JANOŠIK«, češki barvni cs zgodovinski spektakel

27.—28. »VRAŽJI FANTJE NA LETEČIH SKATLAH«, ameriško-angleška barvna cinemascope komedija.

Obiskovalce kina »ZADOBROVA« obveščamo, da predvajamo od 1. aprila dalje vsako sredo in soboto ob 20. uri, vsako nedeljo pa sta predstavi ob 17. in 19. uri!

Novi rod telovadcev tudi v Polju

Tako moramo začeti poročilo o zaključnem delu letošnjega občinskega prvenstva v orodni telodbi za osnovne šole. Poleg šolarjev osnovne šole Vide Pregarc, katerih odlično obvladanie te športne panoge je že priznano, smo odkrili na tem tekmovanju telovadce in telovadke iz Polja. Med dekleti se je sedaj že drugič zgodilo, da se je povzpela na prvo mesto na posameznem orodju tekmovalka iz Polja, tokrat Grebenškova, pri pionirjih pa je to prvič tudi tekmovalka iz Polja. Morda še pomembnejše pa je, da se je Bojan Kumše uvrstil v mnogoboju celo na drugo mesto. Še nekaj posebnega moramo omeniti: v šoli Polje vadijo na šolskih hodnikih, ker nimajo telovadnice, bradljo pa so dobili šele mesec in 14 dni pred nastopom, ker se je prej niso upali postaviti na šolski hodnik. Druga, že znana posebnost pa je, da tudi najboljši med pionirji in med pionirkami — telovadci osnovne šole Vide Pregarc — nimajo svoje telovadnice in gostujejo v zelo majhni telovadnici TVD Partizan Zelena jama.

Zasluge za te uspehe nosijo pravzaprav trije: Jože Mavrič s šole Vide Pregarc in TVD Partizan Zelena jama, za uspehe šole Polje pa Marija Zupanc in Marjan Krevh. Za telovadce iz Polja pravijo, da so zadnji mesec vadili prav vsak dan, seveda zunaj rednega pouka.

Orodna telovadba je torej domena osnovnih šol Vide Pregarc in Polje. Želimo jim mnogo uspeha tudi naprej.

š p o r t

ko nas bodo zastopali na prvenstvu Ljubljane in morda celo na slovenskem prvenstvu.

Sedaj pa še nekaj o rezultatih. Dva tekmovalca sta na tem tekmovanju dosegla izredno visoko oceno 9,90 točke, in sicer Miro Ferjančič (Vida Pregarc) in Bojan Kumše (Polje). Oba sta tako oceno prejela za izreden preskok prek kože in si tako razdelila

prvo mesto. Seveda je bila to daleč najvišja, toda zaslužena ocena. Ferjančič je zasedel med fanti vsa prva mesta in postal tudi končni zmagovalec za šolsko leto 1967/68. Med prvih 10 tekmovalcev so se uvrstili vsi tekmovalci s šole Vide Pregarc, 3 iz Polja in eden s šole Ketteja in Murna.

Med dekleti, kjer je nastopilo kar 9 ekip — od tega 3 ekipe s šole Vide Pregarc — je bila premoč slednjih precej večja. Le na gredi je delila Grebenškova iz Polja prvo mesto z malo Nado Fišekovič, na drugih orodjih pa med prvimi desetimi skorajda ni tekmovalk z drugih šol. V mnogoboju, to je v skupni oceni na vseh orodjih, pa je prva tekmovalka šole Polje na 9. mestu, s šole Jože Moškrič je na 12. mestu, iz Partizana Moste na 13. mestu, s šole Ketteja in Murna pa na 28. mestu. Povsem nepričakovano je zmagovalka tekmovalka tretje ekipe šole Vide Pregarc Meta Mikluž, pa tudi na 5. mestu je tekmovalka iz te vrste. Nada Fišekovič. To vrsto so sestavljale izključno pionirke 4. in 5. razredov.

REZULTATI:

PIONIRJI:

Preskok:

1. Ferjančič (VP) 2. Kumše (P) 3. Hace (VP)

Parter:

1. Ferjančič (VP) 2. Kumše (P) 3. Smodiš in Hace (VP)

Bradlja:

1. Ferjančič (VP) 2. Hace (VP) 3. Železnikar in Delo (VP) ter Čuk (P)

Mnogoboj:

1. Miro Ferjančič (VP) 2. Bojan Kumše (P) 3. Dušan Hace (VP) 4. Jozo Delo (VP) 5. Borut Jakič (P) in Marjan Smodiš (VP)

Ekipno:

1. Vida Pregarc	142,8
2. Polje	139,4
3. Kette-Murn I	134,9
4. Jože Moškrič	130,7
5. Kette-Murn II	120,8

PIONIRKE:

Preskok:

1. Mikluž (VP III) 2. Lajevic 3. Jurjec (obe VP)

Parter:

1. Mozetič 2. Jurjec in Ostojčič (vse VP)

Gred:

1. Fišekovič (VP III) in Grebenšek (P)

Mnogoboj:

1. Meta Mikluž (VP III) 2. Lučka Jurjec in Milena Ostojčič (obe VP I) 3. Mikluž (VP III) in Ambrož (VP III) 3. Železnikar Neva (VP I) 4. Nada Fišekovič (VP III)

Ekipno:

1. Vida Pregarc I	138,2
2. Vida Pregarc III	132,9
3. Vida Pregarc II	130,0
4. Partizan Moste	128,9
5. Polje I	128,8
6. Jože Moškrič	126,3
7. Polje II	122,7
8. Kette-Murn I	121,6
9. Kette-Murn II	73,8

žilo še nekaj mladincev iz Siške. Tak kolektiv je potem osvajal naslove slovenskih in državnih prvakov. Ko so ti mladinci prerasli v člane, je nastalo enoletno zatišje (kar se tiče posebnih uspehov). Za tem pa je prišla letošnja zanesljiva zmaga nad bivšim zveznim ligašem Spartakom iz Subotice, medtem ko je Crvena zvezda iz Beograda odnesla pete še pred zaključkom kvalifikacij.

Tako se je še en športni kolektiv iz naše občine uvrstil v zvezno ligo.

Lepo, toda kaj sedaj.

Prizadevna funkcionarja Jan-ko Vidic in Janez Presl se na vse načine trudita, da bi nekako poravnali dolgove; toda sredstev ni. Najemnina dvorane Tivoli v letu 1967 je stala 38.000,00 N dinarjev ali 150,00 N dinarjev na uro. Prav ta znesek so še dolžni.

Kje bodo dobili sredstva za povračilo tega dolga, še ni jasno. Prav tako ne, kje bodo v bodoče dobili sredstva za take izdatke, pravzaprav za še večje.

To pa je grenka kaplja v naše veselje (in veselje Vevčanov) ob tem lepem uspehu športnikov naše občine.

Obračun dela TVD Partizan v Mostah

Pred kratkim so v telesnovzgojnem društvu Partizan v Mostah opravili letni obračun svojega dela.

Že sam način, kako so to storili, je bil poseben. Odstopili so namreč običajne formalnosti, da bi sklicali občni zbor članstva, kjer bi prebrali poročila in sprejeli predlagano listo članov novega upravnega odbora. Občni zbor so izvedli v ožjem krogu. Povabili so člane upravnega odbora, vse vodnike in trenerje posameznih oddelkov, poleg teh pa vse, ki jih zanima društveno delo. Tako so dobili res delovno skupino, ki ni le formalno pokimala, ampak sprejela res koristne napotke za delo v prihodnje.

Morda bi lahko rekli, da tak način ni v koraku s samoupravljanjem. V TVD Partizan Moste, kot tudi v TVD Partizan Zelena jama prevladujejo cicibani, dela in pionirji. Vendar so kljub taki sestavi dosedanje formalnosti predpisovale občne zборе vsega članstva. Rezultati so bili, da je prihajalo na letne občne zборе le nekaj odraslih in so bili taki zbori res le formalnosti.

Kar precej smo se zadržali ob tej ugotovitvi, vendar z dobrim razlogom, ki je danes, ob prehodu na novi delovni čas, še posebej aktualen. Namreč čim manj formalnosti in sestankovanja, pa več resničnega dela.

V Partizanu Moste so lahko ugotovili, da so v zadnjem letu lahko šele prvič po dolgih letih rekli, da imajo dobro in strokovno zasledene vse oddelke. Začeli so tudi z vadbo tekmovalne gimnastike, kar priča, da so končno uspeli zbuditi zanimanje za to osnovno telesnokulturno panogo. Zasluge za to imajo vsi, zbor vadiateljev in uprava, predvsem pa načelnik Jernej Kranjc in vodja sekcije košarkarjev ter gospodar društva Smiljan Binter. Toda prav ta dva odhajata te dni služiti vojaški rok. Tako bo novi načelnik Martin Hawlina pred odgovorno nalogo: obdržati društvo na poti navzgor, na poti, na katero je letos res uspešno stopilo. Ob koncu so izvolili še nov upravni odbor, v katerem bo še naprej verjetno gonila sila blagajničarka Milena Horvat, vodil pa ga bo Teodor Lavrič.

MNENJA IN KRITIKA

Stanovanjska samouprava na prepihu

Problem samoupravljaljskih pravic hišnih svetov in stanovalecev znova in z vso ostrino stopa v ospredje. Mnenja o tem so seveda različna in celo nasprotujoča, kar je povsem razumljivo. Tokrat objavljamo o tej problematiki prispevek METODA JURČIČA, bralce pa prosimo, da se tudi pridružijo k razpravi.

Ko smo dosegli vidne uspehe v razvijanju našega samoupravnega mehanizma in v času izvajanja gospodarske in družbene reforme, je nastopila v upravljanju s stanovanjskim potencialom in v stanovanjski reformi ne samo stagnacija, temveč smo stopili dober korak nazaj. Sedanje stanje lahko imenujemo zanikanje osnovnih pravic neposrednih samoupravljalcev na tem področju, to je stanovalecev samih. Samoupravljanje v stanovanjskem sistemu bi se moralo odvijati od osnovnih celic (to je hišnih svetov, v katere bi morali imeti polno zaupanje) prek sveta stanovalecev do višjih instanc družbene samouprave, to je v krajevnem okviru, občini ali mestu. Sedaj so hišni sveti gola formalnost, tako rekoč farsa. Danes je pač vsakomur jasno, da ne more biti samoupravljanja, ako so samoupravljalcem odvzeta osnovna sredstva, to je stanovanja in vsa druga materialna sredstva. Samouprave tudi ne more biti, ako niso hišni svetj pravna telesa, ki razpolagajo samostojno (in v skladu z obstoječimi predpisi) z materialnimi sredstvi tako za redno in investicijsko vzdrževanje kot tudi pri združevanju sredstev v višji instanci za izvajanje razširjene reprodukcije.

Več kot jasno je, da bi se stanovaleci samo prek hišnih svetov najbolj skrbeli za redno in investicijsko vzdrževanje stanovanj; z osnovnim pogojem seveda, da jim zaupamo. Skrb za razširjeno reprodukcijo pa bi seveda morali imeti v višjem samoupravnem organu za neko področje, to je v občini ali v mestu. Ta organ bi moral biti upravni odbor sklada za stanovanjsko izgradnjo (ali kakorkoli bi ga pač imenovali), ki bi zbiral vsa sredstva za stanovanjsko gradnjo in vse usmerjal z najbolj smotno politiko gradnje in komunalne ureditve naselij.

Stanovanjska podjetja so po vsej logiki le izvajalci del po naročilu in samoupravljalci le v teh okvirjih! Ne morejo pa samoupravljalci s celotno stanovanjsko politiko. Kakšno je sedanje stanje? Vso upravo nad stanovanjsko politiko vodi stanovanjsko podjetje, ki odobrava ali zavrača tudi najnujnejše račune hišnih svetov. Hišni sveti so praktično brez pravic oziroma možnosti samoupravljanja, samo formalnost oziroma servis stanovanjskih podjetij, da opravljajo za njih nekatere funkcije, katere za stano-

vanjsko podjetje pač niso rentabilne.

Ako se integrirajo druge gospodarske ali delovne organizacije, kjer je razvita samouprava, ter stopajo v kooperacijo ali poslovno sodelovanje, ne morejo upravni organi sprejeti takih aktiv brez pristanka vseh zainteresiranih samoupravnih organov. Kako so se pa potemtakem mogla formirati stanovanjska podjetja ter prenesti na podjetja vse pravice, osnovna sredstva in najemnine za stanovanja, da pod plaščem stanovanjske reforme in samoupravljanja suvereno razpolagajo z vsemi ogromnimi sredstvi? Upravičeno se sprašujemo, ali je to ustavno in v skladu z našo socialistično izgradnjo? Naša ustava nikjer ne predvideva, da se lahko formira podjetje, kjer se predpiše, da morajo to podjetje brez pogojev financirati sami potrošniki, volivci ali stanovalci, podjetje pa suvereno upravlja s sredstvi in deli osebne lastnine, ki niso rezultat njihovega dela. Tudi v primeru, da je nekdo stanovalec vprašal za soglasje ob formiranju podjetja in da so stanovaleci dali za to soglasje, bi tako podjetje lahko samoupravljal samo o čisto njihovih notranjih poslovnih zadevah, ne pa o finančnih sredstvih, ki so po naravi last skupnosti. O tem bi lahko odločal le upravni odbor skupnosti stanovalecev.

Zaključek bi torej bil: Smo za stanovanjsko reformo v duhu samoupravnih načel v skladu z našim družbenim procesom, kjer imajo vse pravice osnovni samoupravljalci. Stanovalecem in hišnim svetom je treba zagotoviti osnovne samoupravne pravice in hišni sveti morajo postati pravna telesa.

Hišnim svetom je treba zagotoviti pravice, da upravljajo z rednim in investicijskim vzdrževanjem in da samostojno razpolagajo z za to zagotovljenimi sredstvi.

Višji organ samoupravljanja v stanovanjski izgradnji oziroma organ, ki skrbi za razširjeno reprodukcijo oziroma za investicijsko gradnjo, bi moral biti sklad v okviru občine ali mesta, ki bi imel svoj upravni odbor. Ta naj bi sestavljal programe in zaključne račune (katere potrjuje skupščina) ter zbiral vsi sredstva, namenjena za stanovanjsko izgradnjo, in vodil politiko investicij. Stanovanjska podjetja so lahko le izvajalci del po pogodbah, ne pa upravljavci stanovanjske politike.

Metod Jurčič

Mnenja o novem delovnem času

(Nadaljevanje z 12. str.)

noma spremenil, da to ni vedno najlažje. Na drugi strani pa mislim na materialne pogoje, med katere spada v prvi vrsti urejeno otroško varstvo prek celega dneva šolskih in predšolskih otrok ter urejena prehrana zaposlenih. To vse je pri nas zelo pomankljivo, posebno še otroško varstvo.

Če bi bili ti pogoji ugodno rešeni, potem verjetno ne bi bilo niti pomišljanja, niti večkrat zaskrbljujočih pripomb, kot so sedaj. Saj bi dolžina delovnega časa ostala enaka, delovni efekt verjetno tudi enak — manjši le v vročih poletnih mesecih — družina pa bi tako

preživela skupaj dva dneva v tednu.

Prilagoditev zdravstvene službe zahtevam novega delovnega časa.

V zdravstvenem domu pripravljamo urnik dela v skladu z zakonom — pri čemer bo moralo biti zagotovljeno stalno, neprekinjeno delo. To bo možno verjetno le z delom v izmenah. Pri tem bo treba upoštevati proste sobote tudi zdravstvenih delavcev, ki bodo morali nadomestiti proste ure z dežuranjem ali nadomeščanjem med dopustom ali kako drugod. Osnutek takega urnika zdravstvene službe je že v delu, izgotovljen pa bo do začetka aprila.

Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Bogdan Sturm. Naslov: Uredništvo in uprava NSK, Ljublj. Ob Ljubljani 42/II, telefon 315-980 Tek. rač. pri NB Ljubljana, občinska konferenca SZDL Ljubljana-Moste-Polje. Naša skupnost 501-8-205/1. Celoletna naročnina 3,60 N din, polletna 1,80 N dinarjev, posamezna številka 0,30 N dinarjev. Tisk ČZP Kočevski tisk, Kočevje. Kličej ČZP Ljudska pravica, Ljubljana. Poštnina plačana v gotovini. Rokopisov ne vračamo.